

Samarbejdet om overgangsvejledning i de gymnasiale uddannelser

En undersøgelse af samarbejdet mellem Studie-
valgcentrene og skoler med gymnasiale uddannel-
ser

14. marts 2005

Indholdsfortegnelse

1	Introduktion.....	3
2	Undersøgernes vurderinger og anbefalinger	5
2.1	Undersøgelsens sigte.....	5
2.2	Generel vurdering af samarbejdet	6
2.3	Anbefalinger.....	7
2.3.1	Ansvaret for vejledningen af eleverne.....	7
2.3.2	Samarbejde om de praktiske forhold.....	9
3	Regionalt samarbejde om vejledning	11
4	Skolernes vurdering af samarbejdet	14
4.1	Skolernes vurdering af samarbejdet belyst gennem interviews	14
4.2	Tilfredshed med samarbejdet	14
4.2.1	Samlet vurdering af samarbejdet.....	15
4.2.2	Vurdering af tilbudet.....	16
4.2.3	Vurdering af samarbejde og arbejdsdeling omkring vejledningen til eleverne.....	17
4.2.4	Vurdering af det overordnede samarbejde mellem skolerne og Studievalgcentrene	19
4.2.5	Ledernes og studievejledernes vurdering	21
4.3	Skolernes oplevelse af samarbejdet.....	23
4.3.1	Samarbejdet om den kollektive vejledning	23
4.3.2	Samarbejdet om den individuelle vejledning	27
4.3.3	Samarbejdet i øvrigt med Studievalg	31
5	Studievalgcentrenes vurdering af samarbejdet.....	35
5.1	Samarbejdet generelt.....	35
5.2	Reformen.....	35
5.3	Arbejdsdeling	36
5.4	Skolernes indflydelse	37
5.5	Arbejdskraft	37
5.6	Individuel vejledning	38
5.7	Kollektiv vejledning.....	39
6	Problemområder og løsningsforslag.....	40
6.1	Undersøgernes vurdering	40
6.1.1	Generelt.....	40
6.1.2	Samarbejdet.....	41
6.1.3	Kollektiv vejledning.....	42
6.1.4	Individuel vejledning	43
6.2	Problemer og løsningsforslag.....	44

Bilag 1. Undersøgelsens tilrettelæggelse	47
Bilag 1.1 Baggrund.....	47
Bilag 1.2 Undersøgelse.....	47
Bilag 1.3 Sigte og metode	48
Bilag 2. Udvalgelse af skoler og interviewpersoner	50
Bilag 2.1 Udvalgelse af skoler til undersøgelsen	50
Bilag 2.2 Interviews med ledere og studievejledere ved skolerne	52
Bilag 2.3 Interviews med ledere af Studievalg.....	55
Bilag 3. Vejledningsstatistik.....	56
Bilag 4. Spørgeguide til interviews med skolerne	58
Bilag 5. Oversigt over kategoriserede udsagn fra skolerne	1

1 Introduktion

Vejledningskontoret i Undervisningsministeriet har bedt Devoteam Fischer & Lorenz om at foretage en stikprøvevis undersøgelse af, hvordan skolerne og Studievalgcentre vurderer samarbejdet om Studievalgs vejledning af elever i de studieforberevende gymnasiale uddannelser (Studentereksamen, HF, HTX og HHX).

De syv regionale Studievalgcentre blev oprettet pr. 1. august 2004 som led i vejledningsreformen, og havde på undersøgelsestidspunktet været i funktion i et halvt år. Studievalgcentre skal bl.a. varetage vejledningen om valg af videregående uddannelse og erhverv til ca. 100.000 elever i de studieforberevende uddannelser på ca. 250 større og mindre skoler landet over.

Devoteam Fischer & Lorenz har talt med 34 ledere og 34 studievejledere fra 35 skoler med gymnasiale uddannelser, fordelt på de syv Studievalg-regioner. Skolerne var dels tilfældigt udvalgt som 10% af de relevante skoler, dels medtaget i undersøgelsen, fordi der på et tidspunkt havde været problemer i samarbejdet. Skolerne har selv udpeget de ledere og de studievejledere, som vi har talt med. Lederne har dog hovedsageligt været skolens rektor eller direktør.

Vi har endvidere talt med lederne af Studievalgcentre. Der er mere om undersøgelsens baggrund og tilrettelæggelse i Bilag 1, mens Bilag 2 bl.a. rummer lister over de udvalgte skoler og interviewpersoner.

Nedenfor i afsnit 3 beskrives Studievalgcentrenes tilbud til eleverne i de gymnasiale uddannelser (samarbejdets genstand) og organiseringen af samarbejdet mellem Studievalgcentre og skolerne.

I afsnit 4 redegøres for skolernes vurdering af samarbejdet med Studievalgcentre, dels udtrykt i deres *tilfredshed* med samarbejdet, og dels belyst gennem deres oplevelse af samarbejdet. Studievalgcentrenes vurdering af samarbejdet er beskrevet i afsnit 5.

I afsnit 6 peger vi en række observationer og mulige reaktioner her på. I afsnit 2 nedenfor fremhæver vi vores overordnede vurdering af samarbejdet, og fremkommer med vores anbefalinger.

Undersøgelsen har omfattet relativt få skoler og interviewpersoner i hver region, og undersøgelsen kan således ikke siges at være statistisk repræsentativ. Result-

taterne, herunder tabeller, skal ses i lyset heraf. Udvælgelsen af skoler må (jf. ovenfor) formodes at overrepræsentere skoler, der har oplevet problemer. Undersøgelsen må tilsvarende formodes at vise relativt flere problemer end en undersøgelse baseret på et rent tilfældigt udvalg.

Undersøgelsen er gennemført i februar-marts 2005.

2 Undersøgernes vurderinger og anbefalinger

2.1 Undersøgelsens sigte

Det skal understreges, at sigtet med undersøgelsen ikke har været at vurdere kvaliteten af den vejledning, der ydes til eleverne, eller for så vidt at vurdere tilfredsheden hos skolerne der med.

Skolernes tilfredshed med samarbejdet er imidlertid svært at adskille fra deres vurdering af de vejledningsydelser, samarbejdet handler om. Skolerne har været vant til at have ansvaret for vejledning om valg af videregående uddannelse og erhverv, og føler helt åbenlyst fortsat, at de har et helhedsansvar for elevernes "uddannelse", der indbefatter denne vejledning, selv om den efter vejledningsreformen nu varetages af Studievalgcentre.

På skolerne bliver Studievalgcentre derfor til en vis grad målt op imod skolens forventninger og forestillinger om, hvordan vejledningsreformen burde udmøntes. I et vist omfang afspejler tilfredsheden således tillige enighed eller uenighed med Studievalgs initiativer og tilbud. I et vist omfang afspejler tilfredsheden endda interviewpersonens tilfredshed med de vilkår, som reformen stiller op for Studievalg, skolerne, studievejlederne og eleverne.

Vi har forsøgt at imødegå denne forskydning af måleobjektet ved at strukturere interviewene således, at vi først spurgte til tilfredsheden med de konkrete ydelser (og her kunne drøfte tilfredsheden med resultatet), for dernæst at spørge til tilfredsheden med *samarbejdet* omkring disse ydelser og med Studievalg generelt.

Vi har oplevet, at interviewpersonerne i vidt omfang selv har været opmærksomme på risikoen for sammenblanding af vurderingen af reformen og vurderingen af samarbejdet med Studievalgcentre om dens realisering, og med stor omhu har skelnet i deres udsagn. Derfor mener vi, at vi har grundlaget for at redegøre på dækkende vis for skolernes vurdering af samarbejdet.

Om undersøgelsesmetoden skal i øvrigt bemærkes, at da udvælgelsen af skoler overrepræsenterer skoler, der har oplevet problemer må undersøgelsen formodes at overekspone evt. problemer i samarbejdet.

2.2 Generel vurdering af samarbejdet

Den væsentligste konklusion på undersøgelsen er, at samarbejdet mellem skolerne og Studievalgcentrene fungerer - og fungerer godt. Parterne er i et overordnet perspektiv udmærket tilfredse med samarbejdet.

Det er dog væsentligt et bemærke, at vi har observeret, at skolerne stort set alle er utilfredse med vejledningsreformen og/eller den vejledning om valg af videregående uddannelse og erhverv, som eleverne nu tilbydes. Det er tilbuddet om individuel vejledning, som efter skolernes opfattelse er utilstrækkeligt: Studievalgs vejledere er for lidt til stede på skolen, de søges ikke nok af eleverne, fordi eleverne ikke kender vejlederen, og de kan ikke yde relevant vejledning, fordi de på deres side ikke kender eleverne. De andre tilbud, der stilles til rådighed (UddannelsesGuiden, telefon og mail-vejledning samt besøg på Studievalgs kontor) kan efter skolernes opfattelse ikke kompensere for den grundlæggende svaghed - den manglende kontinuerte tilstedeværelse i skolens miljø.

Mange skoler har også kritik af et eller flere af de kollektive tilbud til eleverne, men denne kritik er ikke så grundlæggende som kritikken af tilbudet om individuel vejledning.

Når dette moment - som det ligger uden for denne undersøgelse at vurdere - kommer så fremtrædende ind i en undersøgelse af *samarbejdet* mellem skolerne og Studievalgcentrene, skyldes det efter vores opfattelse, at skolerne fortsat opfatter sig som ansvarlige for elevernes samlede "uddannelse", og herunder for den samlede vejledning, som eleverne tilbydes. På enkelte skoler nær oplyser alle, at de har fundet det nødvendigt at "dække ind" for Studievalg og yde supplerende vejledning til eleverne.

Når denne grundlæggende utilfredshed er noteret, kan de fleste skoler erklære sig tilfredse med samarbejdet med Studievalgcentret. På landsplan angiver 53 af 68 (78%) interviewpersoner deres tilfredshed til 3 eller derover på en skala, hvor 1 er "Meget utilfredsstillende" og 6 er "Meget tilfredsstillende". Uanset en række konkrete anker roser de fleste skoler Studievalgcentrene for at gøre deres bedste ud fra de vilkår de arbejder under. Skolerne er meget tilfredse med de rammer som Studievalgcentrene har skabt om samarbejdet (først og fremmest de individuelle planlægningsmøder, som Studievalgcentrene tager med hver skole), om end de har en behersket tro på, at kunne påvirke ydelseernes art og omfang.

Studievalgscentrene på deres side roser skolerne for at have været imødekommende og have hjulpet dem i opstartsperioden. Studievalgscentrene har da i langt de fleste tilfælde heller ikke oplevet, at skolerne har ladet deres holdninger til reformen påvirke samarbejdet negativt.

Afsnittene 4 og 5 giver en detaljeret og mere nuanceret gennemgang af skolernes og Studievalgcentrenes vurderinger af samarbejdet.

2.3 anbefalinger

På grundlag af undersøgelsen, og i forlængelse generelle vurdering ovenfor, fremhæver vi i det følgende to væsentlige forhold.

2.3.1 Ansvar for vejledningen af eleverne

Det er *samarbejdet* mellem Studievalgscentrene og skolerne, der skal belyses i denne undersøgelse, og det er således udenfor kommissoriet at vurdere kvaliteten af den vejledning, der foregår. På nogle områder er disse forhold dog tæt forbundne.

Samarbejdet om det vejledningsfaglige er et væsentligt tema for skolerne. En del af forklaringen på dette er givetvis, at skolerne er frustrerede over den uønskede ændring i egen situation. Men det er ikke hele forklaringen.

Skolerne er reelt bekymrede for eleverne: vejledningen (og i særlig grad den individuelle vejledning) opfylder ikke de behov, som studievejlederne ser. Skolerne finder, at afstanden fra eleverne til vejledningen er blevet for stor, og at der ikke er en mekanisme, der sikrer, at alle elever modtager den fornødne vejledning (f.eks. ingen systematiske udslusningssamtaler eller tilsvarende). Skolerne kan ikke lade være med at føle ansvar for de elever, de omgås i det daglige. Mange skoler opfatter endda overgangsvejledningen som en strategisk parameter. Skolens søgning afhænger af eleverne videre succes med karrieren. Skolen bliver dermed selv en direkte interessent i overgangsvejledningen.

Skolen står efter reformen i en situation, hvor de fortsat føler sig ansvarlige for eller i praksis er afhængige af de ydelser, der leveres af Studievalgcentrene. En underleverandør, som de hverken kan hyre, styre eller fyre selv.

Skolerne er derfor henvist til (gennem samarbejdet) at stille krav til Studievalgcentre om at levere de vejledningsydelser, som skolerne mener er nødvendige. Selv om Studievalgcentre har søgt at inddrage skolernes ønsker på forskellig vis, så er der ingen, der har kunnet tilbyde den enkelte skole et ”skræddersyet” vejledningsforløb. Reformen sætter rammerne, og forholdene tillader kun, at der leveres en standardydelse, med få og små justeringer. Desuden er det i sidste ende Studievalgscentre - og ikke skolerne - der har ansvaret og retten til at definere, hvordan vejledningen skal foregå.

Dermed efterlades skolerne med den problematiske mulighed, selv at varetage en del af vejledningen udenom samarbejdet med Studievalgscentre (efter behov, og når eleverne henvender sig). At gøre det er i strid med reformen, ressourcerne til det er skåret væk, og Studievalgcentre hævder endda, at skolerne i så fald modarbejder deres vejledningsindsats.

Set fra skolerne er dilemmaet dermed, at de oplever mangler i vejledningen og føler et ansvar, men ikke har magt til ændre situationen.

Set fra Studievalgcentre er dilemmaet, at de har et ansvar for vejledningen over for Undervisningsministeriet, som de skal forvalte med en begrænset mængde ressourcer. Og samtidig bliver de løbende målt af skolerne mod en standard, som skolerne selv definerer.

Det er vores opfattelse, at overgangsvejledning vedvarende vil være af central betydning for eleverne, og vi tror derfor ikke, at skolerne ”af sig selv” holder op med at føle sig som parter i det tilbud, eleverne får fra Studievalgcentre. Dette uafklarede ansvarsforhold vil derfor være en stadig kilde til *samarbejdsproblemer* mellem skoler og Studievalgcentre (idet vi ikke forholder os til det vejledningsmæssige).

Det er vores opfattelse, at det er nødvendigt systematisk at bearbejde denne problemstilling for at undgå en udvikling i relationerne, som i sidste ende vil skade vejledningen om valg af videregående uddannelse og erhverv: Der må udvikles en samarbejdsform mellem skolerne og Studievalgcentre, som skaber et konstruktivt samarbejde om at definere og formidle den relevante vejledning til eleverne. Et samarbejde, hvor skolerne har en reel indflydelse på det tilbud, Studievalg giver eleverne, og hvor Studievalg har mulighed for at påvirke den forventning, som skal indfries.

Studievalgcentre har alle tilkendegivet, at planlægningen for det kommende skoleår i højere grad vil inddrage og tage hensyn til skolernes ønsker, dels gennem det regionale samarbejde, dels ved møderne med de enkelte skoler. Det er muligt, at en stor del af problemet dermed bliver løst, men det er også muligt, at et sådant samarbejde ikke vil udvikle sig alene i samarbejde mellem Studievalgcentre og skolerne. Undervisningsministeriet bør derfor følge udviklingen.

2.3.2 Samarbejde om de praktiske forhold

Næst efter uenigheden om den individuelle vejledning, er en hoben praktiske og planlægningsmæssige problemer det mest fremtrædende og mest irriterende for parterne.

Det er problemerne med at afklare den praktiske arbejdsdeling med hensyn til arrangementer, hvem gør hvad, hvor henvender Studievalg sig, hvad kan Studievalg forvente/forlange af faciliteter?

Der har nogle steder været lidt problemer med at få denne del af samarbejdet til at glide. Det er åbenlyst, at Studievalgcentre på dette område er afhængige af skolerne. Det er også forståeligt, at skolerne ikke har helt den samme motivation og fokus, som hvis de på alle fronter havde det direkte ejerskab til arrangementerne. Heri ligger, at nogle studievejledere undertiden ikke helt har kunne identificere sig med en rolle som ”roadies” i et show, som de ikke længere har ansvaret for.

Det kan i dette første år have været en god tilgang fra Studievalgcentrenes side, at forsøge sig frem på en ”let-fodet” facon, hvor mange detaljer er blevet afklaret via løbende koordination. Nu hvor de første erfaringer er høstet, vil det dog være tilrådeligt, at der nogle steder indføres en mere fast, skriftlig planlægning, med en tydeliggjort arbejdsdeling og forventningsafstemning. Flere af Studievalgscentre har da også under interviewene tilkendegivet, at dette er tanken i forbindelse med planlægningen af næste års aktiviteter.

Endvidere vil skolerne i nogle tilfælde med fordel kunne overveje den interne rollefordeling. Det er ikke nødvendigvis skolens studievejledere, der skal stå for de praktiske opgaver i samarbejdet. Rollefordelingen skal desuden sikre, at den interne kommunikation omkring vejledningsaktiviteter er effektiv, og der skal tages hensyn til, at Studievalgscentre skal have en nogenlunde overskuelig måde at kommunikere med skolen på.

Som problemerne er blevet belyst i denne undersøgelse, giver det ikke anledning til, at der fra ministeriets side skal tages særlige initiativer på nuværende tidspunkt. Der er grund til at tro, at problemerne i vid udstrækning knytter sig til en indkøringsfase, og dermed at de vil aftage betydeligt i det kommende skoleår.

Både skoler og Studievalgcentre har fokus på disse problemer, og Undervisningsministeriet bør kunne forvente, at parterne løser problemerne indbyrdes. Undervisningsministeriet bør dog følge udviklingen.

3 Regionalt samarbejde om vejledning

Hvert Studievalgcenter skal forestå vejledning om valg af videregående uddannelse og erhverv i en region. For så vidt angår eleverne i ungdomsuddannelserne skal vejledningen ske i samarbejde med den pågældende skole.

Der er ca. 100.000 elever i de studieforberevende (gymnasiale) uddannelser i Danmark, fordelt på ca. 250 større og mindre ungdomsuddannelsesinstitutioner. Tabel 1 nedenfor viser fordelingen af gymnasiale skoler og antal elever i disse uddannelser i hver af Studievalgsregioner. Tabellen viser samtidig antallet af skoler, som er blevet udtaget til denne undersøgelse. (Fordelingen af skoler og elever på amter, og hvilke skoler, der er udvalgt, fremgår af Bilag 2.1).

Tabel 1 - Antal gymnasiale skoler og elever i Studievalg-regioner

Region	Antal gymnasiale uddannelsesinst.			Udvalgt antal skoler			Elever i gymn. udd. 2)
	Alm. Gymn.	Erhv. gymn.	I alt inst.	Alm. gymn.	Erhv. gymn.	I alt	
1 Nordjylland	14	5	19	2	1	3	9.518
2 Midt- og Vestjylland	15	14	29	2	2	4	11.040
3 Østjylland	16	18	34	2	2	4	12.325
4 Syddjylland	23	21	44	2	2	4	16.472
5 Fyn	12	11	23	1	1	2	8.142
6 Sjælland	19	18	37	4	4	8	14.410
7 København	51	20	71	8	2	10	26.936
I alt	150	107	257	21	14	35	98.843

Kilde: Se Tabel 13 i Bilag 2.1

Nedenstående Tabel 2 viser de tilbud, som de enkelte Studievalgcentre har givet eleverne i samarbejde med skolerne. Oversigten er ikke udtømmende, men giver et billede af de væsentligste aktiviteter, som samarbejdet mellem Studievalg og skolerne har drejet sig om. Visse af de nævnte aktiviteter er ikke gennemført endnu, da Studievalgcentre kun har været i drift i ca. et halvt år siden 1. august 2004.

Det har været op til centrene at etablere et samarbejde med de berørte skoler. Tabel 3 nedenfor giver en oversigt over rammerne og de væsentligste samarbejdsaktiviteter for hver region. Der er heller ikke her tale om en udtømmende oversigt.

Tabel 2 - Vejledningstilbud i regionerne

Konkrete vejledningsaktiviteter			
	Kollektive arrangementer	Træffetider på skolerne	Tilbud til elever med "særlige vejledningsbehov"
Nordjylland	1) Intro-arrangementer for forskellige målgrupper (ofte klassevis for 1.g'erne 2) SE-træf 3) Orientering for afgangsklasserne om optagelse, KOT mv. afholdes februar-april	Ikke træffetider i år, men planlægges til næste år. I år har der været tilstedeværelse på skolerne ved i alt 7 kollektive og individuelle vejledningsarrangementer	Efter mange af de kollektive arrangementer afholdes der individuelle vejledningssamtaler
Midt/Vest	1) Præsentationsarrangementer på alle skoler 2) Studievalg for 1. og (til dels) 2. årgang – på skolerne 3) SE-træf 4) Studielørdag	Regelmæssige træffetider.	Studielørdag. Arbejdsgruppe blandt vejlederne arbejder med definition af denne gruppe
Østjylland	Der har været afholdt 5 kollektive arrangementer på hver skole (fordelt på årgangene). Desuden har 3. årgang været indbudt til åbent hus på diverse uddannelsesinstitutioner	Der er ikke faste træffetider på skolerne. På skoler der ligger langt fra studievalg-centret arrangeres der træffetid ca. 14 dage efter hvert kollektivt arrangement.	Er under udvikling. P.t. tilbydes der individuel vejledning.
Sydjylland	1) Introduktionsarrangementer for alle 2) Karrierevalg – et sted i hver by 3) Ophold i udlandet – aften arrangement i 3 byer	7 træffetider på hver skole fra september til juni, samt efter behov	Er under udvikling, men indtil videre – individuel vejledning samt afklaring og planlægning af brobygningsforløb
Fyn	Fælles arrangement: "Studievalgdagen". Følgende er afholdt/skal afholdes på alle skoler: 1) 1.årgang: "Hvordan får jeg vejledning". Januar 2) 2.årgang: "Karriere og Studievalg". Januar/februar 3) Afgangsklasserne: "Optagelse af videregående uddannelser". Marts/april.	Ikke faste træffetider på skolerne. Fremover træffetid i tilknytning til kollektive arrangementer på skolerne (4-5 gange om året)	Vil blive varetaget som arrangementer arrangeret af cirkelgrupperne
Sjælland	1) Orienteringsmøde for alle angående ug.dk. 2) "Mig og mine muligheder" - gruppearrangement (workshops) for 2.g'erne (1.hf) 3) SE-træf for afgangseleverne 4) "Klar KOT" – for afgangseleverne "Uddannelseskaravanen" – på 22 skoler i regionen	Fast træffetid hver eller hver anden uge på alle skoler	Almindelig træffetid på skolen samt træffetid på kontorer i regionen
København	Følgende afholdt på alle skoler (enkelte undtagelser). 1) 1.g og 1.hf: "Find det på nettet" 2) 2.g og 1.hf: "At vælge - og vælge rigtigt" 3) 3.g og 2.hf: "SE-træf"	3 timer hver måned på fast ugedag	Individuel samtale

Tabel 3 - Rammer om samarbejdet i regionerne

Rammer for samarbejdet				
	Planlægningsmøder med skolerne	Dialogforum i regionen	Orienteringsmøder for skolernes vejledere	Fast vejleder på Studievalg
<i>Nordjylland</i>	Planlægningsmøder med samtlige skoler i marts/april 2004	1) Et dialogforum med en lille kreds af skolernes kontaktpersoner 2) Et "kontaktpersonforum" med alle kontaktpersoner	Et møde i et "Kontaktpersonforum"	Der er til hver skole tilknyttet en fast vejleder
<i>Midt/Vest</i>	Planlægningsmøder afholdt i august	3 dialogmøder har været afholdt – herunder arbejdsgrupper til planlægning af SE-træf mv.	Årsplanl.møder Åbningsreception Dialog-møder Studielørdag	Der er til hver skole tilknyttet en fast vejleder
<i>Østjylland</i>	Der har i april 2004 været afholdt et planlægningsmøde med hver skole	Et kontaktudvalg med deltagelse af alle skolernes kontaktpersoner afholder møde 4 gange årligt	1) Orienterende møder på alle skoler (i januar 2004) 2) Årsplansmøde på alle skoler i maj 2004 3) 2 Kontaktudvalgs-møder 4) ½-dagskursus for vejledere	Der er til hver skole tilknyttet en fast vejleder
<i>Sydjylland</i>	Dialogmøder afholdt med alle skoler i august/september	Netop opstartet. Deltagelse af repræsentanter for forskellige skoleformer	4 orienteringsmøder afholdt i foråret 2004. Ingen kursusaktiviteter endnu	Der er til hver skole tilknyttet en fast vejleder
<i>Fyn</i>	Planlægningsmøder afholdt med skoleledelser på alle 21 skoler. I 16 tilfælde deltog også skolens vejledere	Regionalt dialogforum for tværg. samarbejde er oprettet. Nu oprettes "cirkelgruppe" for hver af de 21 skoler	Informationsmøde om Studievalg Fyn afholdt i 4 byer. "Cirkelgrupperne" er desuden et led heri.	Der er til hver skole tilknyttet en fast vejleder
<i>Sjælland</i>	Et infomøde Et årsplanmøde Løbende møder ifm. praktiske aftaler på skolerne	Et repræsentativt rådgivnings- og samarbejdsudvalg er oprettet	Et infomøde	Der er til hver skole tilknyttet en fast vejleder
<i>København</i>	Indledt i august	Nej	4 møder er afholdt, hvor skolernes kontaktpersoner har været inviteret	Der er til hver skole tilknyttet en fast vejleder

4 Skolernes vurdering af samarbejdet

4.1 Skolernes vurdering af samarbejdet belyst gennem interviews

Skolernes vurdering af samarbejdet med Studievalgcentrene er søgt belyst gennem 68 telefoninterviews med hhv. 34 ledelsesrepræsentanter og 34 studievejledere fra i alt 35 skoler. Hvert interview varede fra en halv til en hel time.

Under interviewene har vi bedt interviewpersonerne vurdere en række forskellige aspekter af samarbejdet med deres regionale Studievalgcenter. Den benyttede spørgeguide vedlægges som Bilag 4. Hvert interview blev gennemført som en åben samtale, hvor interviewpersonen fik lejlighed til at fremhæve de forhold, som de fandt vigtige. Som led i interviewet bad vi tillige interviewpersonen om at udtrykke sin tilfredshed med hvert af en række aspekter af samarbejdet som et tal på en skala fra 1-6. Denne vurdering præsenteres i afsnit 4.2, mens den mere differentierede vurdering af samarbejdet præsenteres i afsnit 4.3

Vi har dels bedt interviewpersonerne vurdere, hvor tilfredse de er med en række enkeltelementer af samarbejdet, og dels bedt dem om at veje elementerne sammen til tilfredshed med det samlede samarbejde.

Som omtalt i afsnit 2.1 og Bilag 1.3 har vi forsøgt at imødegå en mulig forskydning af måleobjektet fra samarbejdet til indholdet af ydelserne ved at strukturere interviewene således, at vi først spurgte til tilfredsheden med de konkrete ydelser (og her kunne drøfte tilfredsheden med resultatet), for dernæst at spørge til tilfredsheden med *samarbejdet* omkring disse ydelser og med Studievalg generelt.

4.2 Tilfredshed med samarbejdet

Interviewpersonerne er blevet bedt om at udtrykke hvor tilfredsstillende de har opfattet et antal forskellige aspekter af samarbejdet.

Interviewpersonerne er blevet bedt om at udtrykke tilfredsheden med et tal på en skala med 6 trin, hvor 1 svarer til "Meget utilfredsstillende" og 6 svarer til "Meget tilfredsstillende". Der er ikke knyttet ord til de mellemliggende værdier i skalaen. Der var en klar fælles forståelse hos interviewpersonerne af, at 1 og 2 udtrykte grader af "ikke tilfredsstillende", mens 3-6 udtrykte forskellige grader fra "mindre tilfredsstillende" til "meget tilfredsstillende".

Vi søgte i videst muligt omfang at få hvert emne i interviewet bedømt på denne måde. Ikke alle interviewpersoner ønskede at gøre dette for alle punkter. Nedenfor præsenteres bedømmelserne for de mest centrale spørgsmål omkring samarbejdet mellem skolen og Studievalgcentret, fordelt på regioner. Der skelnes ikke mellem interviewpersonernes rolle, jf. afsnit 4.2.5 nedenfor.

Der erindres om, at på grund af det begrænsede antal interviewpersoner i hver region er resultaterne ikke statistisk set repræsentative.

4.2.1 Samlet vurdering af samarbejdet

Som afslutning på interviewet blev interviewpersonerne spurgt: "Hvor tilfredsstillende synes du alt i alt jeres samarbejde med Studievalg fungerer?". Bedømmelserne fremgår nedenfor.

Tabel 4 - Samlet bedømmelse af samarbejdet med Studievalgcentrene

Spørgsmål 6.2		Hvor tilfredsstillende synes du alt i alt jeres samarbejde med Studievalg fungerer?							
Region	1	2	3	4	5	6	Ikke angivet	Svar i alt	
1 Nordjylland			2	1	2	1		6	
2 Midt- og Vestjylland		1	2	2			2	7	
3 Østjylland			3	3	1		1	8	
4 Sydjylland		1		2	3	1	1	8	
5 Fyn			1	2	1			4	
6 Sjælland		1	5	3	4	3		16	
7 København	1	4	5	5	1		3	19	
I alt	1	7	18	18	12	5	7	68	

Det fremgår af tabellen, at i tre regioner vurderer alle interviewpersoner samarbejdet som tilfredsstillende (3-6). I de øvrige regioner vurderer i alt otte interviewpersoner samarbejdet som utilfredsstillende. På landsplan vurderer således 53 interviewpersoner samarbejdet som tilfredsstillende.

Interviewpersonernes begrundelser for deres vurdering kommer vi nærmere ind på i afsnit 4.3. Vi kan dog pege på, at bedømmelsen, som vist her, i højere grad udtrykker interviewpersonens helhedsopfattelse end de enkeltforhold, ofte utilfredsstillende, som er blevet fremhævet i interviewet.

4.2.2 Vurdering af tilbudet

Interviewene blev indledt med spørgsmål, som rettede sig mod skolernes vurdering af samarbejdet omkring levering af vejledning til eleverne i ungdomsuddannelserne. Skolerne opfattede sig i vidt omfang som modtagerne af ydelserne (på elevernes vegne), og gav udtryk for, at de måtte vurdere samarbejdet ud fra deres opfattelse af den samlede ydelse.

Vurderingerne af samarbejdet om den kollektive vejledning er derfor i tilsvarende omfang præget af interviewpersonernes opfattelse hvilket udbytte eleverne fik af arrangementerne. Derudover omfatter vurderingen aspekter som skolernes opfattelse af hvor velanbragt de finder de pågældende arrangementer i skoleårets gang, om arrangementer blev afholdt på egen skole etc. Interviewpersonernes konkrete bemærkninger vender vi tilbage til i afsnit 4.3.

Ved at begynde med at sætte fokus på ydelsen og samarbejdet omkring den var det muligt at få interviewpersonerne til i de følgende faser af interviewet at reflektere over samarbejdet som sådan.

Tabel 5 - Bedømmelsen af den kollektive vejledning

Spørgsmål 1.7		Alt i alt, hvordan vil du så vurdere den kollektive vejledning? Får eleverne kollektivt den rigtige vejledning på det rigtige tidspunkt?						
Region	1	2	3	4	5	6	Ikke angivet	Svar i alt
1 Nordjylland		1	2	2	1			6
2 Midt- og Vestjylland		2	1		1		3	7
3 Østjylland			2	2	1		3	8
4 Syddjylland			3	1	4			8
5 Fyn			2	1	1			4
6 Sjælland		1	2	6	1	2	4	16
7 København	1	4	5	6		1	2	19
I alt	1	8	17	18	9	3	12	68

Også her ses, at den overvejende del af interviewpersonerne vurderer samarbejdet til at være tilfredsstillende (3-6). I tre af regionerne er der slet ingen, der vurderer dette samarbejde til ikke tilfredsstillende (1-2). Denne samlede vurdering skal ses på baggrund af, at der landet over har været udtalt utilfredshed med arrangementerne, specielt afløseren for STORM, jf. afsnit 4.3.

På samme vis har vi spurgt til samarbejdet omkring tilbudet til eleverne om individuel vejledning.

Tabel 6 - Bedømmelsen af den individuelle vejledning

Spørgsmål 2.5		Alt i alt, synes du, at tilbudet om individuel vejledning om videregående uddannelse og erhverv fungerer tilfredsstillende ?						
Region	1	2	3	4	5	6	Ikke angivet	Svar i alt
1 Nordjylland	1	3	1				1	6
2 Midt- og Vestjylland	2	3	2					7
3 Østjylland		3	2				3	8
4 Sydjylland		3	1	2	2			8
5 Fyn	1	1			1		1	4
6 Sjælland		1	5	6	2	1	1	16
7 København	6	2	3	2	2	1	3	19
I alt	10	16	14	10	7	2	9	68

Vurderingerne her afspejler i vidt omfang, at en meget stor del af interviewpersonerne finder, at vejlederne skal være til stede og mere synlige på skolen end Studievalgcentrene har tilbudt. Mange interviewpersoner giver derfor udtryk for, at denne del af vejledningsreformen ikke fungerer tilfredsstillende, og at det tilbud, de får fra Studievalgcentret er utilstrækkeligt. Hvad der i sær indvirker på vurderingen af Studievalgcentrenes tilbud, er det forhold at skolerne, på trods af den formelle arbejdsdeling, oplever, at de må bruge ressourcer på vejledning af eleverne om valg af videregående uddannelse og erhverv. Dette emne vender vi tilbage til i afsnit 4.3. Det skal dog her fremhæves, at interviewpersonerne som hovedregel ikke i denne forbindelse kritiserer vejlederne eller vejledningens indhold.

Det ses af tabellen, at 26 interviewpersoner finder tilbudet om individuel vejledning ikke tilfredsstillende (1-2), mens kun 33 har vurderet det til tilfredsstillende (3-6). I regionerne Nordjylland, Østjylland og Fyn gives der ikke tilbud om regelmæssig tilstedeværelse på skolerne. I Midt- og Vestjylland er faste træffetider først aftalt i løbet af perioden. Dette forhold ses tydeligt afspejlet i (u)tilfredsheden med tilbudet.

4.2.3 Vurdering af samarbejde og arbejdsdeling omkring vejledningen til eleverne

Vi spurgte om interviewpersonernes tilfredshed med den arbejdsdeling og samarbejdsform, der var udviklet som led i samarbejdet. Spørgsmålet var delt op på

hhv. samarbejdet om selve vejledningen og samarbejdet om de praktiske arrangementer. Vurderingerne fremgår nedenfor.

Tabel 7 - Bedømmelsen af arbejdsdeling og samarbejdsform i forbindelse med selve vejledningen

Spørgsmål 3.3		Er der fundet en tilfredsstillende arbejdsdeling/samarbejdsform mellem skolens vejledere og Studievalg for så vidt angår selve vejledningen ?						
Region	1	2	3	4	5	6	Ikke angivet	Svar i alt
1 Nordjylland		1	4			1		6
2 Midt- og Vestjylland	2	1	1				3	7
3 Østjylland			1	3			4	8
4 Syddanmark			3	2	3			8
5 Fyn		1	1				2	4
6 Sjælland			3	6	1	5	1	16
7 København	1	3	4	5	2		4	19
I alt	3	9	20	11	11		14	68

Det fremgår, at vurderingerne igen er overvejende på 3 og derover. For Midt- og Vestjylland er der dog tre ud af i alt syv interviewpersoner, som har vurderet samarbejdet om selve vejledningen til 1 eller 2. Denne bedømmelse er en afspejling af utilfredsheden med de tilbud, som skolen opfatter som utilstrækkeligt, jf. Tabel 6 ovenfor (dvs. aftalen er god nok, men skolen må dække ind for at opfylde behovet). For Fyn gør det samme sig gældende for den ene ud af to, som har bedømt samarbejdet. For Østjylland og Syddanmark er alle bedømmelser 3 eller bedre, og for de øvrige tre Studievalgcentre har mindre end 25% vurderet samarbejdet som utilfredsstillende.

Tabel 8 nedenfor viser tilfredsheden med samarbejdet om den praktiske tilrettelæggelse af arrangementerne. Undersøgelsen har vist, som vi vender tilbage til i afsnit 4.3, at dette er et område, hvor der er store forskelle i forventningerne til en tilfredsstillende arbejdsdeling. Dels fra skole til skole, dels mellem skolerne og Studievalgcentrene. Holdninger rækker fra, at skolen overhovedet ikke skulle have hverken udgifter eller arbejde med arrangementerne, til at skolen finder det mest hensigtsmæssigt helt at holdent at stå for det praktiske arrangement selv.

Tabel 8 - Bedømmelse af arbejdsdeling og samarbejdsform angående praktiske forhold omkring arrangementer

Spørgsmål 3.4		Er der fundet en tilfredsstillende arbejdsdeling/samarbejdsform for så vidt angår praktiske forhold omkring arrangementer?						
Region	1	2	3	4	5	6	Ikke angivet	Svar i alt
1 Nordjylland	1		1	1	2		1	6
2 Midt- og Vestjylland	2	2					3	7
3 Østjylland		1		2	1		4	8
4 Syddjylland		1	1	2	3	1		8
5 Fyn					2		2	4
6 Sjælland	2	1	3	2	5	2	1	16
7 København	2	3	3	2	5		4	19
I alt	7	8	8	9	18	3	15	68

Her ses, at Midt- og Vestjylland udelukkende angiver vurderingen af arbejdsdelingen til 1 og 2. Begrundelserne for disse bedømmelser er stort set enslydende, at skolen sidder med en praktisk opgave, den ikke mener at skulle løse efter reformen. Det skal dog bemærkes, at der blandt de tre interviewpersoner, som ikke har villet give en bedømmelse på dette sted, er en der mener samarbejdet har fungeret fint, men også en, der mener, at der ligger et stort arbejde for skolen i denne opgave.

4.2.4 Vurdering af det overordnede samarbejde mellem skolerne og Studievalgcentre

Vi har også spurgt til skolernes vurdering af det overordnede samarbejde med Studievalgcentret.

De enkelte regioner har indledt samarbejdet med skolerne på forskellig måde. Nogle havde allerede indledt samarbejdet med repræsentanter fra skolerne inden centret indgav tilbud til Undervisningsministeriet, og nogle har haft præsentations- og aftalemøde i foråret 2004, mens andre først har talt med skolerne i august 2004.

I alle tilfælde har det konkrete forankringspunkt for samarbejdet været et møde mellem repræsentanter for hver skole (i de fleste tilfælde ledelsen) og Studievalgcentret. Vi har spurgt skolerne om, hvordan de vurderer denne ramme om samarbejdet. Vi har dertil spurgt om skolernes vurdering af det løbende samarbejde.

Tabel 9 - Bedømmelse af aftalemøde som ramme om samarbejdet

Spørgsmål 3.1		Er et årligt kontakt/aftale/planlægningsmøde en tilfredsstillende form for ramme om samarbejdet ?							
Region	1	2	3	4	5	6	Ikke angivet	Svar i alt	
1 Nordjylland				1	3	2		6	
2 Midt- og Vestjylland		2				2	3	7	
3 Østjylland			1	1	2	2	2	8	
4 Syddanmark				1	4	3		8	
5 Fyn					2	2		4	
6 Sjælland			1	1	8	3	3	16	
7 København	1	3		1	5	3	6	19	
I alt	1	5	2	7	24	15	14	68	

Det ses, at vurderingen af aftalemødet som ramme om samarbejdet med enkelte undtagelser er overordentlig positiv. Mere end halvdelen af interviewpersonerne giver bedømmer denne form til 5 eller 6.

Den ene af de to interviewpersoner, der har bedømt aftalemødet til 2 i Midt- og Vestjylland, har været utilfreds med at aftalerne ved mødet ikke kunne holde, da centret ansatte en ny vejleder. Den anden er utilfreds med, at der ved mødet reelt ikke var nogen mulighed for at påvirke centrets tilbud. I København giver interviewpersoner udtryk for, at der ikke har været holdt et ordentligt planlægningsmøde, at mødet ikke kunne påvirke tilbudet, og/eller at de lagte planer alligevel måtte ændres.

Det ses af nedenstående Tabel 10, at der også en over ordentlig positiv vurdering af det løbende samarbejde. Over halvdelen af interviewpersonerne har bedømt samarbejdet til 4 eller derover. Bedømmelserne til 1 og 2 begrundes med, at samarbejdet blot består i meddelelser fra Studievalgcentret om arrangementer og (ikke altid realistiske) krav til faciliteter i den forbindelse. Flere af interviewpersonerne efterlyser mere i dialog, fx. som forberedelse til eller opfølgning på kollektive arrangementer.

Tabel 10 - Bedømmelsen af det løbende samarbejde

Spørgsmål 3.2		Er der i øvrigt en tilfredsstillende form for samarbejde?						
Region	1	2	3	4	5	6	Ikke angivet	Svar i alt
1 Nordjylland			1		3	2		6
2 Midt- og Vestjylland		1		2	1		3	7
3 Østjylland				1	2	1	4	8
4 Syddanmark		1	1	1	4	1		8
5 Fyn			1		1		2	4
6 Sjælland		2	2	2	5	2	3	16
7 København	1	3	2	6	2		5	19
I alt	1	7	7	12	18	6	17	68

Vi har også spurgt om interviewpersonernes vurdering af skolernes muligheder for at påvirke Studievalgcentrenes ydelser på længere sigt. Omtrent halvdelen vurderer de reelle muligheder til at være ringe, men de fleste vurderer alligevel samlet set deres dialog med Studievalgcentret som tilfredsstillende, jf. nedenstående tabel.

Tabel 11 - Bedømmelsen af de overordnede muligheder for at påvirke Studievalgcentrenes ydelser

Spørgsmål 4.2		Hvordan vurderer du samlet set jeres dialog med Studievalg, og jeres mulighed for at få indflydelse på deres handlinger, planer, indhold, indsats, kvalitet?						
Region	1	2	3	4	5	6	Ikke angivet	Svar i alt
1 Nordjylland				3		1	2	6
2 Midt- og Vestjylland		2	1	1			3	7
3 Østjylland		1	2	2			3	8
4 Syddanmark		2		2	2	1	1	8
5 Fyn				2	1		1	4
6 Sjælland		1	7	2	2		4	16
7 København	2	4	4	3			6	19
I alt	2	10	14	15	5	2	20	68

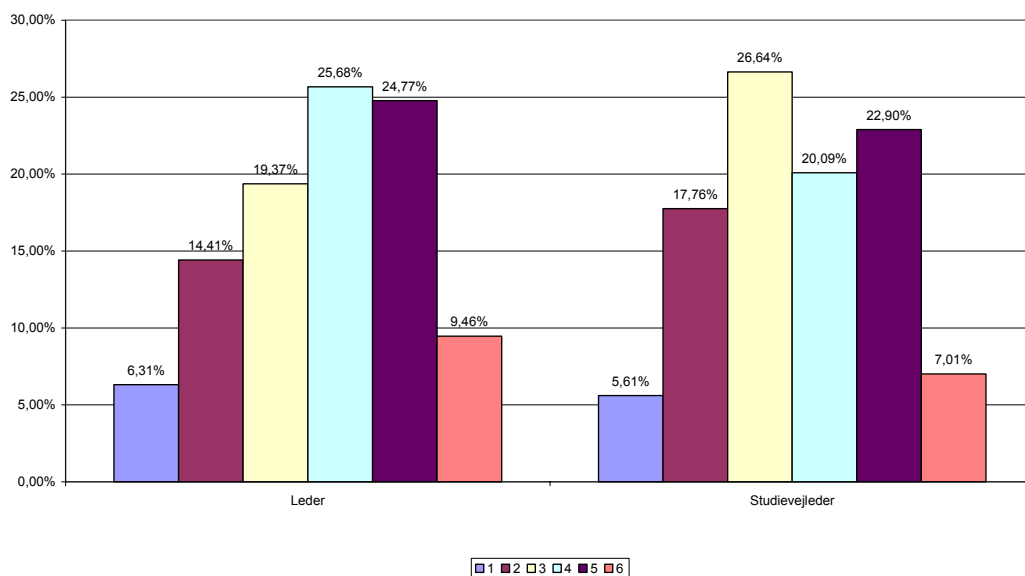
De ringeste bedømmelser angives af personer, der også har udtrykt deres utilfredshed med planlægningsmødet og det løbende samarbejde.

4.2.5 Ledernes og studievejledernes vurdering

De ovenstående vurderinger er gengivet for alle interviewpersoner i en region under et, uden hensyn til den pågældendes rolle (leder eller studievejleder) på skolen.

Nedenstående figur viser i grafisk form den relative fordeling af bedømmelserne af de ovenfor behandlede spørgsmål under et, og for alle regioner under et, men fordelt på interviewpersonernes roller.

Figur 1 - Den relative fordeling af bedømmelser for spm. 1.7, 2.5, 3.1-3.4, 4.2 og 6.2, fordelt på roller på skolen

Det ses, at lederne i gennemsnit vurderer samarbejdet lidt mere positivt end skolerne studievejledere. Således giver studievejlederne bedømmelserne 1 og 2 i godt 23 % af tilfældene, mens skolelederne kun gør det i 21 % af tilfældene. Tilsvarende er skolelederne mest tilbøjelige til at give bedømmelsen 4, mens studievejlederne er mest tilbøjelige til at give bedømmelsen 3. Således giver studievejlederne i halvdelen af tilfældene en bedømmelse på 3 eller derunder. Det gælder kun 40 % af ledernes bedømmelser.

Den gennemsnitlige bedømmelse ligger dog ganske tæt. Lederne har givet 3,8 i gennemsnit på de omtalte spørgsmål, mens studievejlederne har givet 3,6 i gennemsnit.

På denne baggrund har vi ikke fundet det nødvendigt at skelne mellem interviewpersonernes roller i gennemgangen af undersøgelsens resultater.

4.3 Skolernes oplevelse af samarbejdet

Ovenfor har vi beskrevet skolernes tilfredshed med samarbejdet på nuværende tidspunkt. I dette afsnit vil vi gå tættere ind på skolernes oplevelse af samarbejdet med Studievalgcentre.

Under interviewene med skoleledere og studievejledere har disse fortalt om en række positive og negative forhold ved samarbejdet. Der er naturligvis en lang række forhold, der går igen fra skole til skole, fra region til region, men hver person har sin egen oplevelse af samarbejdet.

Interviewpersonernes opfattelse har vi - under interviewet - registreret i form af en række individuelle udsagn og stikord. For at kunne fremhæve det betydende og generelle, har vi - efterfølgende - udvalgt/formuleret en række typiske udsagn, som dækker essensen af de enkelte personers udsagn. Vi har derpå for hver enkelt interviewperson vurderet om denne har udtalt sig i overensstemmelse med udsagnet.

I alt har vi formuleret 52 udsagn, som er gengivet i Bilag 5, sammen med en statistik over, hvor mange interviewpersoner i hver region, der har udtalt sig i overensstemmelse med udsagnet, i direkte modstrid med udsagnet, eller blot ikke i den retning/om det emne. I enkelte tilfælde har vi måttet konstatere, at vi ikke har kunnet afgøre, om personens konkrete udsagn kunne rubriceres som enig eller uenig i type-udsagnet. I alt er hver person i gennemsnit vurderet til at være enig i 14 udsagn, af modsat mening i forhold til 4, og ikke at have udtalt sig om 36 udsagn. For hver person har vi gennemsnitligt måttet undlade at afgøre holdningen til 1 udsagn. I det følgende henvises til udsagnene i Bilag 5 med et nummer i en kantet parentes, som fx. [51].

4.3.1 Samarbejdet om den kollektive vejledning

4.3.1.1 Generelt

Langt hen ad vejen er skolerne tilfredse med samarbejdet om den kollektive vejledning, jf. afsnit 4.2.1 ovenfor, og [9]. De fleste skoler mener, at Studievalg giver det rigtige tilbud om kollektiv vejledning [8, 26], men nogle skoler mener, at der tilbydes for meget vejledning (i hvert fald i forhold til udbyttet), mens enkelte andre mener der tilbydes for lidt [8].

Skolerne har imidlertid peget på nogle forhold, som de har været mindre tilfredse med. Forholdene fremdrages i de følgende afsnit, selv om de ikke alle strengt taget vedrører *samarbejdet* om ydelserne.

4.3.1.2 Vejledningsarrangementer

Mange skoler i regionerne Nordjylland, Midt- og Vestjylland, Sjælland og København har været utilfredse med afløseren for Storm-arrangementet [2]. Kritikken går primært på, at Storm-afløseren er blevet for generel, at der er for få studie-repræsentanter med som virkelig kan fortælle hvad det enkelte studie går ud på. Enkelte skoler har efterlyst den hidtidige mulighed, hvor skolerne kunne påvirke arrangementet ved at opstille ønskesedler for hvilke uddannelser, der burde repræsenteres.

En del skoler har været utilfredse med placeringen på året af arrangementerne [4]. I København drejer det sig specielt om introduktionsarrangementet for 1. g'ere, der har været afviklet i august. I de øvrige regioner drejer det sig mest om placeringen af arrangementer i forhold til valg af valgfag eller i forhold til KOT-proceduren. Nogle skoler ønsker KOT-arrangementet før 15. marts, andre ønsker det først gennemført hen under eksamen. Flere skoler melder dog på den anden side om tilfredshed med samordningen af den relevante vejledning fra Studievalg med egen vejledning om valg af valgfag.

Mange skoler har i øvrigt haft kritiske bemærkninger til de kollektive arrangementer [1, 3]. Kritikken har gået på for store holdstørrelser, manglende evne til at fange elevernes interesse, og for lidt tid til spørgsmål. En skole har klaget over, at arrangementet havde en forud fastlagt varighed (60 min.), som ikke passede ind i skolens skemamodul (90 min.), hvorfor eleverne fik et hul i skemaet.

Nogle skoler kritiserer Studievalgsarrangementer for at være for lidt tilpassede til elevernes situation, fx. elever på HHX eller i det almene gymnasium [35]. I det hele taget efterlyses dialog mellem studievejlederne og Studievalg om justering i indholdet af de forskellige arrangementer.

Et antal skoler anfører, at når den kollektive vejledning gennemføres af en vejleder udefra, så mindskes elevernes motivation for at være nærværende, og deres lyst til at stille uddybende og opfølgende spørgsmål, og dermed udbyttet af den kollektive vejledning [5]. Tilsvarende anføres, at for store hold giver for lidt ud-

bytte for den enkelte, og dermed et større behov for individuel opfølgning, men samtidig mindre motivation til at opsøge vejleder.

De skoler (blandt de undersøgte) som ikke har haft arrangementerne på egen skole er bekymrede over virkningen heraf på de unges deltagelse - og på mulighederne for at gennemføre fraværsregistrering [6, 7]. Skolerne anerkender dog, at det kan være nødvendigt at afholde arrangementerne på denne måde af hensyn til omkostningerne. En enkelt skole fandt det faktisk positivt, at arrangementet blev afholdt fælles for flere afdelinger af skolen.

Enkelte skoler har efterlyst, at Studievalg spiller en større rolle i forbindelse med at koordinere en række vejledningsinitiativer, som åbnet hus, praktikophold på videregående uddannelser mv., og også i forbindelse med det private arrangement Uddannelseskaravanen. (I Sjælland sporer vi en tendens til, at skolerne ikke kan skelne mellem arrangøren af Uddannelseskaravanen og Studievalg Sjælland.) Andre skoler har lagt vægt på, at skolen ville fortsætte med overgangs-orienterede arrangementer i eget regi, fx. med gamle elever i gang med videregående uddannelse eller med en erhvervskarriere.

4.3.1.3 Fraværsregistrering

Der er i øvrigt uenighed blandt skolerne (og blandt Studievalgcentre) om betydningen af fraværsregistrering. De fleste skoler anser det for urealistisk at gennemføre fraværsregistrering under Studievalg-arrangementer, der går på tværs af klasserne. (Helt umuligt bliver det, når arrangementerne foregår på en anden skole.) De affinder sig derfor med, at der ikke registreres. Mange skole oplyser dog samtidigt, at de fortæller eleverne at deltagelse er obligatorisk. Enkelte skoler mener, at arrangementerne må være frivillige for eleverne i og med, at ministeriet efter skolens opfattelse har meddelt, at den kollektive vejledning ikke er en del af undervisningstiden. (Et Studievalgcenter mener, at der bør ske fraværsregistrering for at sikre fremmødet.)

Enkelte skoler er utilfredse med samarbejdet med Studievalg om fraværsregistrering, mens andre oplyser, at det fungerer fint [7].

"Studievalg registrerer ikke eleverne - men gik med til at lave mandtal på Storm-erstatningen. Til Storm kom ml. 80-90% - til erstatningen kom ca. halvdelen."

"Studievalg opfatter 3.000 deltagere ud af 4.000 mulige som en succes. For skolen er det 25% fravær."

4.3.1.4 Det praktiske omkring arrangementer

Mange skoler har oplevet vanskeligheder (gnidninger) med hensyn til det praktiske arrangement omkring den kollektive vejledning, men de fleste melder alligevel om et godt samarbejde omkring det praktiske [28].

Problemer med det praktiske samarbejde har fyldt meget blandt interviewpersonernes oplevelser, selv om de altså ikke tillægger det afgørende vægt. Der kan derfor være grund til at fremhæve nogle typiske kilder til problemer i samarbejdet, som går igen i undersøgelsen:

- Placering på konkret dag/tid [37]
- Information af lærere og aflysning af undervisning
- Hvem står for annoncering og information til elever ?
- Hvem står for opstilling og oprydning, kontrol af udstyr ?
- Skolen har ikke lokaler, udstyr, der svarer til Studievalgs ønsker [29]
- Skal Studievalgcentret kontakte hver enkelt funktion på skolen (vejleder, inspektør, pedel, sekretær, rektor) eller koordinerer en person på skolen skolens opgaver i denne forbindelse?
- Hvem skal stå for (og betale for) transport, når der er vejledningsarrangementer uden for egen skole ?
- Skal Studievalg sørge for at arrangere virksomhedsbesøg eller besøg på videregående uddannelser ?

”Et meget ømt punkt er det praktiske omkring arrangementer - også det at skulle tage tid fra andre lærere for at få tid til arrangementer - når man kommer udefra kan man meget nemt træde lærerne over tærne. Savner her i sær en samarbejdsaftale.”

En del skoler mener, at efter reformen ligger hele ansvaret, også for det praktiske arrangement, på Studievalgcentret, og at skolen ikke længere har ressourcer her til. De fleste skoler mener dog (som Studievalgcentrene), at skolerne fortsat må have ansvaret for de dele, der vedrører deres eget system, fx. aflysninger og informering af lærere, opstilling og oprydning, og skal stille sædvanligt udstyr til rådighed.

Mange skoler oplever, at reformen på denne måde har givet flere opgaver til skolerne end de havde forudset [33], og mange studievejledere klager over, at de op-

lever at sidde tilbage med opgaven som "praktisk gris", mens vejlederne fra Studievalg laver "det sjove".

I forlængelse heraf nævnes andre praktiske opgaver, som distribution af materiale, opslag osv. [30]. Specielt fremhæver mange skoler, at de er usikre på, hvad de skal gøre ved KOT-hæftet. Materialet er kommet til skolen, men de mener ikke længere det er deres ansvar at distribuere det, og de har ikke (på interviewtidspunktet) hørt, om Studievalg vil gøre noget i den forbindelse.

Nogen skoler efterlyser vedligeholdelse af den materialesamling om videregående uddannelse, man har opbygget. Studievalg "vejleder kun på computer" og skal have tilkendegivet, at man ikke agter at videreføre materialesamlingen.

4.3.1.5 Synlighed

Mange skoler anfører, at Studievalg bør være mere synlige på skolerne [13], og anfører, at et enkelt fast opslag hele året ikke er nok. Nogle steder får Studievalg lov til orientere om arrangementer til morgensamlingen, eller til at gå rundt i klasserne. Studievalg har også i varierende omfang fået adgang til at lægge opslag skolernes hjemmeside og til mailinglister til eleverne.

4.3.1.6 UddannelsesGuiden

Vi har ikke spurgt eksplicit til skolernes vurdering af UddannelsesGuiden (UG.dk) eller den rolle, som den spiller i det nye vejledningsunivers. Den er kun blevet direkte kommenteret i få tilfælde. Enkelte skoler roser UG.dk for at fungere udmærket for de selvhjulpne elever, mens en enkelt kritiserer den [15]. Mere specifikt peger nogle skoler på, at de ikke mener at UG.dk fungerer som kanal for annoncering om arrangementer mv. [31]. Vejlederne på flere skoler har påtaget sig at introducere UG til eleverne - for at eleven får information fra UG, men ikke mindst så eleven får information om Studievalgs arrangementer og mails fra Studievalg.

4.3.2 Samarbejdet om den individuelle vejledning

4.3.2.1 Generelt

Næsten alle skoler oplyser unison, at de finder reformens ordning med hensyn til den individuelle vejledning ringere end den tidligere ordning [11, 49]. De fleste

finder tillige, at Studievalgcentrenes tilbud om individuel vejledning er utilstrækkelige [12, 16, 17]. Denne opfattelse kommer til udtryk stort set uanset, om Studievalg er til stede hver uge på skolen, eller kun er tilstede i tilknytning til et kollektivt arrangement. Skolerne giver udtryk for at de unge i stedet retter henvendelse til skolens egne vejledere, som må dække hullerne ind [24]. De stærke elever kan heller ikke undvære den personlige vejledning, og henvisning til UddannelsesGuiden er ikke nok.

Skolerne er da også mest utilfredse med denne del af ydelserne og samarbejdet, jf. afsnit 4.2.2 og 4.2.3.

Skolernes reagerer groft sagt på tre forskellige måder på dette forhold, afspejlende tre forskellige holdninger: 1) Eleverne skal jo have den vejledning de har behov for, så vi gør hvad der er nødvendigt¹. 2) Eleverne kommer jo til os, så vi er jo nødt til at dække ind for Studievalg. Det kan vi gøre i år, men næste år kan det ikke lade sig gøre ... 3) Når reformen siger, at vi ikke skal vejlede, så må eleverne lære at bruge (nøjes med) det tilbud de kan få fra Studievalg, så vi henviser konsekvent.

De fleste skoler anerkender dog, at den begrænsede tilstedeværelse må være et vilkår for Studievalgs tilbud til eleverne, og tilkendegiver at de ikke har nogen kritik af Studievalgs løsning af opgaven under disse præmisser, eller med samarbejdet herom.

Andre skoler lægger vægten på deres oplevelse af, at måtte dække ind for Studievalg, og vurderer samarbejdet negativt.

"Vejlederne skal i højere grad sidde på skolerne. Grundlæggende mangler Studievalg det personlige kendskab til eleverne. Det vil på sigt give store problemer."

En enkelt skole (en handelsskole) oplyser, at den har sagt nej tak til tilstedeværelse fra Studievalgcentret, fordi de foretrækker fortsat selv at stå for vejledningen. Skolen angiver, at den ligger geografisk langt fra centret og andre uddannelser, og ønsker at opretholde sine egne vejledere. Det tilbud om tilstedeværelse, som Studievalg fremkom med var urealistisk lavt. Skolen finder det træls at blive skåret i tilskuddet, men vil ikke lade det styre egne prioriteringer. Skolen er i øvrigt udmærket tilfreds med samarbejdet med Studievalg.

¹ Enkelte skoler giver udtryk for, at skolen har en strategisk interesse i god vejledning af eleverne, hvorfor man snarere betragter Studievalgs vejledning som et supplement til skolens vejledning.

4.3.2.2 Benyttelsen af Studievalgs tilbud

Skolerne er generelt skeptiske overfor, om eleverne faktisk benytter Studievalgs tilbud om individuel vejledning. De synes ikke, at de kan se, der kommer ret mange elever i træffetiden, og de tvivler på, om eleverne tager til Studievalgs kontor(er) væk fra skolen, eller benytter telefon eller mail [12, 16, 17]

En del skoler har fremført hypoteser om årsagerne her til. Der anføres bl.a., at eleverne (som en del af ungdomskulturen) går efter behovsopfyldelse her og nu, og derfor ikke har vedholdenhed nok til at opsøge vejledningen på et senere tidspunkt eller et andet sted. Det anføres endvidere, at eleverne nok ikke opsøger Studievalgs vejleder fordi denne er en "fremmed" i kraft af den ringe synlighed og begrænsede tilstedeværelse.

”Det er svært at se hvordan Studievalgsvejlederen skal få en tæt kontakt til eleverne, når de ikke er en del af skolemiljøet og også kender eleverne fra undervisningssituationer”.

De fleste skoler peger da også på, at Studievalgsvejlederne ikke er nok tilstede på skolerne, at eleverne ikke kender Studievalgsvejlederen, og at den tætte kontakt mellem vejleder og elev derfor mangler. De sjældne træffetider overses tilmed af eleverne.

I næsten alle tilfælde opleves der også at være en regulær transportmæssig barriere for at opsøge Studievalgs kontor.

I afsnit [2] er gengivet statistikker for de faktisk gennemførte samtaler i København og Nordjylland.

Vores undersøgelse giver ikke grundlag for at vurdere om de fremførte betragtninger er holdbare, eller om den faktiske søgning er tilfredsstillende.

4.3.2.3 Træffetid og fysisk tilstedeværelse

Som hovedregel har skolerne taget vel imod Studievalgs vejleder og givet dem adgang til et vejledningslokale, fx. sammen med skolens egne vejledere. I enkelte tilfælde har dette voldt problemer [32], mens andre fremhæver det gode samarbejde på dette punkt. Konkrete problemer har bl.a. omfattet træffetidens placering i forhold til skemaet, og en indledende disput om, hvorvidt Studievalg skulle betale

husleje. Andre problemer har omfattet adgang til lokalet, nøgler og internet-opkobling.

På enkelte skoler er man utilfredse med, at Studievalgs træffetid ikke kan ligge et mere belejligt sted i skemaet, fx. hvor der i forvejen er hultime. En enkelt skole finder det utilfredsstillende, at Studievalgs træffetid (som også bruges til arrangementer) hele semestret skal ligge på samme tidspunkt, så det altid er de samme fag, som rammes.

Nogen skoler finder anledning til at pege på, at elevernes behov ikke er jævnt fordelt over året. Fx. er stiger 3.g'ernes behov betydeligt i foråret. Skolerne efterlyser derfor en tilsvarende profil på Studievalgs individuelle tilbud (herunder tilstedeværelse) [19].

4.3.2.4 Udslusningssamtaler

Enkelte skoler tilkendegiver direkte, at de mener at vejledning om valg af videregående uddannelse og erhverv bør omfatte en udslusningssamtale med eleverne i 3.g. De kritiserer, at Studievalg ikke agter at gennemføre sådanne, hhv. betvivler at Studievalg kan overkomme at gennemføre dem [18].

”I år giver skolen 3. g’ere den service de plejer inkl. udslusningssamtaler. Studievalg føler sig ikke ansvarlige for 3. g’ere.”

4.3.2.5 Tilbud til elever med særlige behov

Skolerne oplever (med enkelte undtagelser), at Studievalgcentrene ikke har nogle særlige tilbud til elever med særlige behov [20, 21].

De fleste mener dog heller ikke, at der kan defineres særlige grupper af elever med særlige behov, og opfatter det således, at særlige behov viser sig under vejledningen, og generelt viser sig som et større behov for individuel vejledning. De fleste angiver dog, at eleverne med de særlige behov oftest er de elever, som har sværest ved at opsøge Studievalgcentrenes vejledning på grund af det manglende personlige kendskab og den forholdsvis sjældne tilstedeværelse. Studievalgsvejlederne

”Der er ingen ting for elever med særlige behov. Den nye reform er en stor løgn på dette område - der er ikke en jordisk chance for en udenforstående vejleder at kende til dem med problemer og skolen må ikke udveksle personlige oplysninger.”

kender heller ikke elevernes faglige niveau og evner, og kan derfor have svært ved at yde den rigtige vejledning.

Skolerne opfatter det derfor generelt heller ikke som en mangel, at der ikke er særlige tilbud [21]. I stedet vurderer de tilbuddet til unge med særlige behov ud fra deres opfattelse af hvor tilfredsstillende eller utilfredsstillende de i det hele taget opfatter tilbuddet om individuel vejledning.

”Folk med særlige behov er mindst tilbøjelige til at henvende sig til fremmede.”

Skolerne er opmærksomme på, at de nødvendigvis selv må spille en rolle i at identificere elever med særlige behov, og opfordre dem til at kontakte Studievalg, og mange angiver, at det er et område, der skal arbejdes med sammen med Studievalgcentre. Men en del skoler peger på, at Studievalg burde gøre mere for at nå ud til eleverne med særlige behov [22].

4.3.3 Samarbejdet i øvrigt med Studievalg

4.3.3.1 Generelt

Det overordnede samarbejde har som altovervejende hovedregel været baseret på et indledende planlægningsmøde inden skoleårets start. Langt de fleste skoler har været tilfredse her med, og finder, at denne form er den rigtige [27]. De fleste angiver dog, at Studievalgcentrets tilbud i realiteten ikke var til forhandling eller kun kunne ændres marginalt [45]. Skolerne synes dog i vidt omfang at acceptere denne situation, for de vurderer uafhængigt heraf at det overordnede samarbejde med centret er tilfredsstillende, jf. afsnit 4.2.1 og [51].

Den utilfredshed, som enkelte skoler giver udtryk for i denne forbindelse synes at være forårsaget af en oplevelse af, at centret ikke har kunnet leve op til det på mødet aftalte (mange planændringer, utilfredsstillende arrangementer) [38].

Enkelte giver udtryk for at planlægningen er sket for sent [36] (Midt- og Vestjylland samt København).

Måske har vi en forskellig opfattelse af, hvad samarbejde er. Vi mener, at det drejer sig om at holde hinanden orienteret om hvad man foretager sig. Ikke om at løse hinandens opgaver.

Rollefordelingen skulle være anderledes. Det burde være sådan, at man satte sig ned og uddelegerede en fælles opgave.

4.3.3.2 Det løbende samarbejde

Den altovervejende hovedregel, er at skolerne giver udtryk for et positivt løbende samarbejde, hvor studievalgcentrets medarbejdere er behagelige at samarbejde med, og hvor man kan tale om tingene [39, 43, 41]

En del skoler giver dog udtryk for, at den løbende kontakt næsten udelukkende består i meddelelser fra Studievalg af praktisk art. Dette vurderer skolerne ikke nødvendigvis negativt, da man ikke oplever problemer i samarbejdet.

Men nogen skoler vurderer det løbende samarbejde negativt [39]. Årsagerne ligger som hovedregel i enten de praktiske besværligheder omkring arrangementer (jf. afsnit 4.3.1.4), eller i utilfredsheden med den individuelle vejledningsydelse (jf. afsnit 4.3.2.1.) Mange finder anledning til at fremhæve at det personlige samarbejde med vejlederen fra Studievalg er tilfredsstillende [43], mens i enkelte tilfælde har været et dårligt samarbejde. I et enkelt tilfælde har der direkte været en regulært dårlig samarbejdsstemning, som bl.a. har ført til, at Studievalg har knyttet en anden vejleder til de pågældende skole.

4.3.3.3 Professionalisering af vejledningen

En række skoler finder anledning til at fremhæve, at vejlederne fra Studievalg er fuldt kompetente og professionelle [34]. (En del skoler (specielt studievejledere) understreger i dog, at de ikke har grundlag for at vurdere den leverede vejledning, fordi de ikke har overværet den etc.)

Der er dog også en del skoler, der anfører, at de har svært ved at se den professionalisering, som reformen skulle medføre [34]. Skolerne udtaler, at Studievalgs vejledere ikke alle er mere professionelle end skolernes egne. De er mindre erfarne [34], og mange kender ikke nok til de skoleformer, de vejleder elever fra [35]. Den kollektive vejledning målrettes derfor ikke i tilstrækkelig grad til elevernes

Tonen er god nok - begge parter prøver at få det bedste ud af det.

På studievejlederniveau er der frustrationer om fjernede ressourcer, men der er en god tone.

Det er ikke et samarbejde for der er ingen dialog. Der er kun dialog på det helt personlige plan.

Der er ikke noget samarbejde - det skyldes strukturen.

situation. Derfor bliver det ikke nærværende for eleverne, og så får de ikke noget ud af det.

Enkelte skoler peger på, at Studievalg risikerer at vejlede elever i en retning, som skolen ikke har mulighed for at understøtte (valgfag). Nogle skoler efterlyser en større koordinering af vejledningen mellem skolen og studievalg, og peger på, at skolens vejledere bør overvære eller været orienteret om indholdet i den kollektive vejledning, fordi eleverne bagefter kommer til dem.

I forlængelse heraf kan bemærkes, at enkelte studievejledere har efterlyst en mere udfarende vejledningsfaglig koordinering fra Studievalg, mens de fleste har ment sig tilstrækkeligt rustet til at løse deres opgave med gennemførelsesvejledningen [47].

Det er vores opfattelse, at der bag varierende vægt på og vurdering af vejlednings-samarbejdet og studievejledernes kompetencer og udviklingsbehov, ligger en uklarhed om arbejdsdelingen og om rollen for skolernes studievejledere.

4.3.3.4 Samarbejdsfora og indflydelse på Studievalgcentrenes langsigtede prioritering mv.

I alle regioner er der etableret overordnede samarbejdsfora, der bl.a. skal være ramme om den bredere, mere langsigtede dialog mellem Studievalgcentrene og (bl.a.) de servicerede skoler, fx. om koncepter og prioriteringer. Se afsnit 3.

Mange skoler synes at være usikre på dette organs rolle og skelner ikke klart mellem dette samarbejde og andre vejledningssamarbejder (fx. VFU) og initiativer, fx. orienteringsmøder fra universiteterne/tilmeldingssekretariatet [44].

De skoler, der har en holdning til disse dialogfora, finder typisk, at det er en god ide.

Skolerne vurderer langt hen ad vejen, at de har en tilfredsstillende dialog med Studievalg om fremtidige planer og ydelser [46]. De fleste ser det årlige planlægningsmøde som rammen om dette.

Den reelle påvirkningsmulighed vurderes imidlertid som ringe af de fleste skoler [45].

4.3.3.5 Huller i fordelingen af vejledningsopgaven

Enkelte skoler har undervejs gjort opmærksom på, at de synes, der er nogle vejledningsopgaver, som Studievalg burde tage sig af, men som det pågældende Studievalgcenter ikke mener er deres opgave. Der peges på følgende områder, der ikke er gennemførselsvejledning, men heller ikke dækkes af Studievalg:

- Vejledning på HTX/HHX af elever der vil tage elevuddannelser eller erhvervsuddannelser, herunder om videregående elementer heri, fx. HD
- Vejledning om studier og andre ophold (fx. au pair) i udlandet
- Vejledning om sabbatår o.l.

Hertil kommer som nævnt en række aktiviteter af blandet faglig og karriereorienteret indhold, fx. besøg/praktik på en videregående uddannelse.

Der synes dog at være regionale forskelle i, hvad Studievalgcentrene påtager sig. Det fremgår fx. af Tabel 2 i afsnit 3, at fx. Studievalg Sydjylland tilbyder et kollektivt arrangement om ophold i udlandet.

5 Studievalgcentrenes vurdering af samarbejdet

Vi har gennemført telefoninterviews (af ca. halvanden times varighed) med hver af de 7 ledere af de regionale Studievalgcentre (jf. Bilag 2.3)

Følgende er en opsummering på tværs af Studievalgcentrene af de udsagn om og vurderinger af samarbejdet, der er kommet frem under interviewene.

5.1 Samarbejdet generelt

De fleste Studievalgcentre giver udtryk for, at samarbejdet i praksis har fungeret yderst tilfredsstillende, og at skolerne skal have ros for at have hjulpet Studievalg med at få vejledningen til at fungere i opstartsperioden.

Der har dog været store forskelle. Enkelte skoler har fra starten været meget kritiske, og samarbejdet har i disse tilfælde fungeret en smule tungt. I disse tilfælde vurderer Studievalgcentrene, at det ikke bunder i skolernes uvilje, men snarere i manglende gensidigt kendskab samt usikkerhed i forbindelse med til reformen.

”De fleste skoler har gjort et stort positivt arbejde”

Et par Studievalgcentre vurderer, at samarbejdet fungerer bedst med erhvervsskolerne, der forekommer mere vænnet til at håndtere reformer og til eksternt samarbejde.

5.2 Reformen

Der er undervejs kommet mange kommentarer til reformen, og hvordan holdningerne til reformen påvirker samarbejdet.

Ifølge Studievalgcentrene er studievejlederne generelt ikke begejstrede for reformen, og har de har i nogle tilfælde svært ved at redefinere deres opgave. Men flere Studievalgcentre siger samtidig, at skolernes principielle holdninger til reformen ikke (som frygtet) smitter af på samarbejdet.

Det er tydeligt, at reformen har været diskuteret meget, og nogle Studievalgcentre påpeger, at specielt planlægningsmøderne har været en god investering, idet frustrationer – bl.a. rettet mod reformen – her er blevet luftet og håndteret. Resultatet

har været, at skolerne har taget godt imod Studievalg, selv om de synes, det er en forringelse af vejledningen.

Enkelte Studievalgcentre siger, at gymnasierne har været mere kritiske overfor reformen end de andre uddannelser, og nogle studievejledere på gymnasier har ifølge Studievalgcentrene oplevet reformen som en næsten personlig kritik af deres arbejde.

For de mest utilfredse skoler har det ifølge enkelte Studievalgcentre taget tid at få skilt den generelle kritik af reformen fra samarbejdet, og i nogle tilfælde har Studievalg måtte minde et par studievejledere om at ”reformen bestemmer”.

Et par af Studievalgcentrene udtrykker en vis forståelse for skolernes holdning til reformen.

”Det er forbløffende så mange aktiviteter, der er faldet væk på skolerne, og som hidtil er varetaget inden for de 15% af vejledningstimerne. Mange skoler havde en meget fin vejledning før reformen”.

5.3 Arbejdsdeling

Mht. arbejdsdelingen mellem Studievalgcentrene og skolerne, er den generelle udmelding, at der er fundet en god arbejdsdeling, selv om der på nogle skoler er lidt usikkerhed om rollefordelingen. Et Studievalgcenter konkluderer i den forbindelse, at de nu vil indføre skriftlige samarbejdsaftaler med skolerne, og det nævnes på et andet Studievalgcenter, at der næres håb om, at den kommende årsplan vil eliminere meget af den løbende koordination, der hidtil har været nødvendig.

Nogle studievejledere fra skolerne har påpeget, at de er blevet pålagt at varetage en del praktisk arbejde ifm. kollektive arrangementer mv. Et Studievalgcenter anfører i den forbindelse, at skolerne selv må stå for tilrettelæggelsen af deres del – dvs. finde den rette interne arbejdsdeling mellem studievejledere og administration/pedel m.fl., samt kommunikere internt mv. Samme Studievalgcenter påpeger, at på de skoler hvor studievejlederne ikke deltog i planlægningsmøderne, har studievejlederne senere fremført, at de i dag varetager det samme vejledningsarbejde som de altid har gjort.

5.4 Skolernes indflydelse

Specielt hvad angår indhold og afvikling af arrangementer har der været stor forskel på i hvilken udstrækning Studievalgcentre har involveret skolerne. I det ene yderpunkt er der Studievalgcentre, der oplyser at skolerne har modtaget Studievalgs ydelse uden ændringer, og i det andet yderpunkt, er der et Studievalgcenter der - som en del af involveringen af skolerne - har oprettet arbejdsgrupper der f.eks. har været med til at planlægge SE-træf.

Der er dog enighed blandt Studievalgcentre om, at involveringen er af afgørende betydning, og de fleste centre mener, at de har involveret skolerne meget, og at denne indsats er godt givet ud.

”Vi har erkendt, at der er et større behov for at tale med skolernes studievejledere end vi troede i udgangspunktet – af faglige og sociale grunde”

Ved de fleste centre har involveringen drejet som om dialog med skolerne om forbedringsmuligheder, arbejdsdeling, gensidig orientering og behandling af faglige emner, indhold af vejledningen, evaluering mv. Oprettelsen af ”Cirkelgrupper”, hvor skolerne deltager, har været nævnt som et væsentligt forum hertil.

Et enkelt Studievalgcenter har fremført at: ”arrangementer skal indpasses i skolens liv, så tilbudene til skolerne skal tilpasses en del”, og oplyser i den forbindelse, at centret efterhånden lærer at skelne elevtyperne (HTX, STX, HHX mv.), og at tilrettelægge arrangementerne i henhold til dette.

5.5 Arbejdskraft

En hypotese om hvad der kunne påvirke samarbejdet, kunne være, at det kunne være vanskeligt i en opstartsfasen at danne en god og stabil medarbejderstab på Studievalgcentre.

Samtlige Studievalgcentre afviser dog at dette har skabt problemer. De har alle været i stand til at danne en god medarbejderstab. Det tilføjes dog, at der skal oparbejdes specialviden og erfaringer, og at alle skal igennem en formel studievejlederuddannelse.

Et enkelt center har ganske vist fået en god, velkvalificeret medarbejderstab fra begyndelsen, men har undervejs været lidt plaget af udskiftning grundet barsel, langvarig sygdom og dødsfald. Skolerne i denne region har da også bemærket, at

centret har lagt sig i selen for at indfri løfterne til skolerne, og ingen af skolerne har påpeget svigt i den forbindelse.

Et andet Studievalgcenter har undervejs forsøgt sig med frikøb af studievejledere fra gymnasierne, men dette lykkedes ikke at rekruttere, og det måtte stort set opgives.

5.6 Individuel vejledning

Det er centrenes oplevelse, at søgningen til den individuelle vejledning på centrene varierer fra: ”Stor tilstrømning af vejledningssøgende på centret” til ”Søgning på individuel vejledning er lav”. Der er dog udbredt enighed om, at tilstrømningen er meget afhængig af i hvilket omfang denne mulighed promoveres af de enkelte skoler, samt om det annonceres tydeligt ved kollektive arrangementer mv. Et Studievalgcenter konstaterer desuden, at der er størst tilstrømning fra de skoler der ligger tættest på centret, og et andet siger, at både skolerne og eleverne skal vænne sig til at bevæge sig efter vejledningen.

Tilsvarende gælder det for den individuelle vejledning på skolerne (træffetid), at der er meget stor forskel på tilstrømningen, og at Studievalgcentre tillægger promoveringen af muligheden på skolerne stor betydning. Flere af centrene henviser til, at skolerne generelt ønsker mere træffetid. Et enkelt Studievalgcenter udmærker sig ved at sige at: .

Et Studievalgcenter siger generelt om den individuelle vejledning: ”Der er store forskelle på søgningen til individuel vejledning. Søgningen er afhængig af Studievalgs vejledere, regional bestemt, forskellig fra skole til skole (afhængigt af om skolerne henviser til os eller selv tager vejledningen). De bør henvises til os for at få det til at virke. Hvis vejlederne ikke giver vejledningen fra sig giver det klodsede overlap”.

”Der komme erfaringsmæssigt ingen elever ved faste træffetiden på skolerne”

Dermed anslås et andet tema, som flere af centrene nævner. Centrene oplever at nogle af skolerne har svært ved at slippe vejledningen, og at de ikke har vænnet sig til at henvise til Studievalgcentre.

Endelig er der et par af Studievalgcentre, der mener, at den individuelle vejledning bør forbedres generelt, og at der specifikt ligger en opgave i at få den individuelle vejledning til at fungere i forhold til de "tungere" elever.

5.7 Kollektiv vejledning

Det er oplevelsen at skolerne generelt har taget godt imod Studievalgs arrangementer.

Et par af Studievalgcentre er dog selv af den opfattelse at de store arrangementer ikke fungerer så godt, og disse centre overvejer derfor at reducere holdstørrelserne eller evt. køre den kollektiv vejledning klassevis. Motivationen for dette er desuden at imødekomme kritik om for stor "afstand" til eleverne.

Mht. varetagelse af de praktiske forhold ifm. arrangementerne er meningene delte. Et center melder om "nogle gnidninger mht. de praktiske opgaver", et andet center siger at "Praktiske forhold er ikke et stort issue"

De kritikpunkter fra skolerne som nævnes af Studievalgcentre er dels at timingen af arrangementer kan forbedres, samt at der har været kritik af SE-træf.

6 Problemområder og løsningsforslag

6.1 Undersøgernes vurdering

6.1.1 Generelt

I de forudgående to kapitler har vi gennemgået hhv. skolernes og Studievalgcentrenes vurderinger af det indbyrdes samarbejde. I det følgende trækker vi de forhold frem, som vi anser for mest fremtrædende, og giver vores vurdering af samarbejdet.

Samme oplevelser

I alle regionerne giver skolerne meget langt hen ad vejen udtryk for *de samme oplevelser* i løbet af de første 6 måneders samarbejde med Studievalgcentre (der er naturligvis enkelte markante undtagelser, der det er fremgået af de enkelte afsnit ovenfor):

- De kollektive arrangementer har ikke ramt behovet præcist, og en stor del af skolerne finder den kalendermæssige placering forkert.
- Skolerne oplever at Studievalg ikke kan opfylde elevernes behov for individuel vejledning, fordi vejlederne ikke er kendt af og ikke kender eleverne, de er for lidt synlige i skolemiljøet, og de er for lidt til stede på skolen. De fleste skoler giver udtryk for, at reformen har indført en u hensigtsmæssig opdeling af vejledningen af de unge, som Studievalg aldrig vil kunne rette op på.
- Skolerne beskriver i øvrigt stort set Studievalgs vejledere som kompetente, fleksible og nemme at samarbejde med, men det konkrete samarbejde har været præget af en række større eller mindre indkøringsvanskeligheder, specielt vedr. de praktiske aspekter.
- Den indledende drøftelse om planlægning (som regel et møde på skolen) var nyttig, men skolen har oplevet, at Studievalgs tilbud reelt kun kunne tilpasses marginalt. Skolerne har en uklar opfattelse af det overordnede, regionale samarbejde (fx i dialogfora). Man er jævnt hen tilfredse med det overordnede samarbejde, men oplever at have ringe mulighed for at påvirke Studievalgs overordnede koncepter, prioritering og årsplaner.

Der er da også meget stor lighed mellem de tilbud, som de enkelte Studievalgcentre giver skolerne i regionerne. (Se afsnit 3.)

Forskellig vurdering

Der er større variation skolernes vurdering af, hvor *tilfredsstillende* forholdene og samarbejdet er. Det kan ikke udelukkes, at disse forskelle afspejler skolernes opfattelse af den førte dialog med centret, men det er vores opfattelse, at det i lige så høj grad hænger sammen med skolernes forskellige holdning til reformen samt forskellige skoler og skoletypers tradition for vejledning.

- Et del af skolerne anlægger så at sige en fatalistisk holdning. De mener at alle parter må prøve at få det bedste ud af situationen. De roser Studievalg for *viljen til og bestræbelserne på* at løfte opgaven, og påtager sig af hensyn til eleverne uden videre vrøvl at fylde de huller, som de mener reformen efterlader sig.
- Hovedparten af skolerne anlægger en mere afventende, kritisk holdning til Studievalg, og vurderer i højere grad samarbejdet på grundlag af Studievalgs *faktiske ydelser* sat i forhold til *deres opfattelse af elevernes behov*. Disse skoler har, som den førstnævnte type, fundet det nødvendigt at dække ind med vejledning i de huller, som de mener reformen og Studievalgs tilbud efterlader. De understreger dog kraftigt det utilfredsstillende heri, og at de ikke kan gøre det samme til næste år.
- Et lille del af skolerne anlægger en formalistisk holdning. De fremhæver, at reformen har flyttet hele ansvaret for vejledning om valg af videregående uddannelse og erhverv til Studievalgcentre. De tilkendegiver, at de ikke går ind i vejledning herom uanset elevernes behov. De har tilsvarende meget klare forventninger til Studievalg, og vurderer samarbejdet ud fra deres opfattelse af, *om Studievalg indfrier disse forventninger*.

Studievalgcentre har generelt oplevet et positivt samarbejde med skolerne, men kan også berette om, at skolerne har haft forskellig tilgangsvinkel til samarbejdet.

6.1.2 Samarbejdet

Stort set alle skolerne oplever at planlægningsmødet har haft stor værdi, mens en del af dem er mere kritiske overfor hvorvidt deres indflydelsesmulighed er reel.

Studievalg oplever at samarbejdet er gået godt, men at der er nogle steder hvor der er problemer. Enkelte centre vurderer, at gymnasierne er mest kritiske og at dette hænger sammen med deres kritik af reformen. Alle centre mener at have involveret skolerne kraftigt i planlægningen.

Det er tydeligt at det indledende planlægningsmøde har haft stor værdi for både skolerne og for Studievalg. De fleste skoler har fået en 'køre-plan' efter mødet med hvilke arrangementer på hvilke datoer. Det foreslås at udvide planen til at være en slags samarbejdsaftale, der også beskriver hvilke roller hhv. skolen og Studievalg har – både ift. selve vejledningen og ift. den praktiske afvikling. Det vil være, som det også ses af nedenstående punkter, formålstjenstligt om alle væsentlige elementer i samarbejdet bliver drøftet og skrevet ned.

6.1.3 Kollektiv vejledning

Samarbejdet omkring de kollektive arrangementer er vurderet af skolerne som acceptabelt, og der er - overordnet set - de rigtige tilbud. Indholdet af de kollektive arrangementer har for en del skolars vedkommende ikke været tilfredsstillende. Arrangementerne har ikke ramt behovet præcist – dette gælder særligt Storm-afløseren, men også holdstørrelser, evne til at fange elevernes interesse, tid til spørgsmål og tilpasning til elevernes situation er blevet kritiseret. En stor del af skolerne finder ydermere den kalendermæssige placering forkert. Der er en del kritik af arbejdsdelingen omkring den praktiske afvikling af arrangementer og også problemer med distribution af materialer.

Centrene har generelt den opfattelse at de kollektive arrangementer er blevet godt modtaget. De kender dog kritikken af Stormafløseren, holdstørrelser og timingen, og arbejder med at revidere koncepterne. De giver dog udtryk for, at de i et vist omfang er uenige med skolerne om det vejledningsfaglige. De fleste centre forventer at gennemføre en kalenderplanlægning, der i større grad tilgodeser skolerne forventninger. Centrene mener selv at der er fundet en tilfredsstillende arbejdsdeling omkring den praktiske afvikling af arrangementer.

Studievalgcentrene har siden oprettelsen 1. august 2004 haft meget travlt og er blevet mange erfaringer rigere, hvorfor man nok kan forvente at næste skoleår kommer til at køre bedre.

Det er åbenbart, at der er behov for at Storm-afløseren tages op til drøftelse, da den møder stærk kritik fra rigtig mange skoler.

Det forekommer os, at der er behov for, at Studievalgsvejlederen er mere kendt af eleverne. Studievalgcentrene bør arbejde med dette problem. Fx. ved at vejlederen kommer ud til klasserne og orienterer.

De forholdsvis mange problemer med arbejdsdelingen af det praktiske skal løses, og vil formentlig kunne løses i de bilaterale aftaler. Det kan dog blive behov for, at ministeriet præcisere, i hvilket omfang skolerne skal stille lokaler til rådighed, og bistå Studievalgcentrene med det praktiske.

6.1.4 Individuel vejledning

Samarbejdet om den individuelle vejledning fungerer, men skolerne er mest utilfredse med netop dette tilbud. Generelt kan det konkluderes at parterne indtager følgende holdning:

- Skolerne oplever at den individuelle vejledning er blevet ringere end med den tidligere ordning og at Studievalgs tilbud er utilstrækkeligt. Dels mener skolerne ikke at Studievalg er synlig nok, dels at de ikke er nok tilstede og endelig at de ikke har nok kendskab til eleverne. Skolerne er generelt skeptiske overfor om Studievalg kan skabe det nødvendige kendskab til eleverne. En del skoler peger på, at Studievalg burde gennemføre udslusningssamtaler og gøre mere for at nå ud til eleverne med særlige behov.
- Flere af centrene henviser til, at skolerne generelt ønsker mere træffetid ligesom enkelte centre mener, at den individuelle vejledning bør forbedres generelt, og specielt ift. elever med særlige behov. Centrene henviser dog også til, at skolerne har svært ved at finde balancen med reformen og at de har svært ved at slippe vejledningen. Centrene oplever stor variation i elevernes brug af individuel vejledning – både på skolerne og på centrene. Tilstrømningen hænger generelt sammen med hvorvidt den annonceres af skolerne.

Studievalgordningen har kun fungeret i et halv år, hvorfor en del af kritikken må tilskrives begyndervanskeligheder.

Det er åbenbart, at Studievalg må arbejde med at øge synligheden og den oplevede tilgængelighed af den individuelle vejledning. Midler her til kan - udover at udvide træffetiderne på skolerne - være:

- *større samarbejde med skolens vejledere om annoncering og fælles optræden*
- *mere gennemført mail-kontakt med eleverne*
- *mere koncentration af træffetid i perioder, fx. op til valgsituationer*

Studievalg bør - gerne i samarbejde med skolerne - arbejde på at formulere, hvordan man forstår og imødekommer "særlige behov"

6.2 Problemer og løsningsforslag

I nedenstående Tabel 12 opsummerer vi en række af de problemer, som har været nævnt fra skolerne eller Studievalgcentrene, og peger på, hvordan hvert problemområde bør bearbejdes eller løses. I kolonnen med løsningsforslag peger vi i mange tilfælde på, at problemet bør tages op af Studievalgcentrene eller mellem centrene og skolerne. Disse problemer anser vi ikke for større end, at de bør kunne løses uden indgriben udefra. De er måske allerede løst.

Tabel 12 - Oversigt over problemområder og løsningsforslag

Problemområder	Løsningsforslag
Generelt	
Vejlederne generelt ikke begejstrede for reformen, de har i nogle tilfælde svært ved at redefinere deres opgave.	Rolle- og ansvarsfordeling bør tages op, jf. afsnit 2.3
Gymnasierne har været mere kritiske overfor reformen end de andre uddannelser, og nogle har oplevet reformen som en næsten personlig kritik af deres arbejde.	Rolle- og ansvarsfordeling bør tages op, jf. afsnit 2.3
Samarbejde	
Studievalg har ikke kunnet leve op til det aftalte (mange planændringer, utilfredsstillende arrangementer).	Bør indgå i Studievalgs evaluering og handlingsplan
Der er ikke nok koordinering af vejledningen mellem skolen og Studievalg. Skolens vejleder bør overvære eller været orienteret om indholdet i den kollektive vejledning, fordi eleverne bagefter kommer til dem.	Rolle- og ansvarsfordeling bør tages op, jf. afsnit 2.3
Mange skoler er usikre på a) om der er oprettet overordnet samarbejdsfora eller b) hvilken rolle dette organ har.	Studievalg skal informere bedre her om.
Reel indflydelse lille – skolerne ønsker større mulighed for at påvirke datoer og samarbejde.	Bør indgå i Studievalgs overvejelser. Planlægning af årets aktiviteter bør ske inden skoleårets start, således at skolerne og Studievalg får de bedste betingelser.
Individuel vejledning	
Synlighed ikke stor nok – giver problemer i forhold til vejledningssituationen.	Bør indgå i Studievalgs evaluering og handlingsplan
Studievalg kender ikke elevernes faglige niveau og evner, og kan derfor have svært ved at yde den rigtige vejledning.	Bør drøftes i samarbejdsfora.
Studievalg risikerer at vejlede elever i en retning, som skolen ikke har mulighed for at understøtte (valgfag).	Bør drøftes mellem skolerne og Studievalg
Studievalgcentrene ikke har tilbud specielt rettet mod elever med særlige behov.	Studievalg bør formulere eksplicit, hvordan man forstår og imødekommer "særlige behov"
Skolerne finder reformens ordning med hensyn til den individuelle vejledning ringere end den tidligere ordning og finder Studievalgs tilbud om individuel vejledning er utilstrækkelige. Studievalgsvejlederne ikke er nok tilstede på skolerne, at eleverne ikke kender Studievalgsvejlederen, og at den tætte kontakt mellem vejleder og elev derfor mangler. De sjældne træffetider overses tilmed af eleverne.	Studievalg bør overveje prioriteringer, og drøfte dem med skolerne. Rolle- og ansvarsfordeling bør i øvrigt tages op, jf. afsnit 2.3
Eleverne med særlige behov har sværest ved at opsøge Studievalgs vejledning på grund af det manglende personlige kendskab og den forholdsvis sjældne tilstedeværelse.	Bør drøftes mellem skolerne og Studievalg

Problemområder	Løsningsforslag
Der gennemføres ikke udslusningssamtaler.	Bør drøftes mellem skolerne og Studievalg
Skolerne dækker hullerne i den personlige vejledning ind. Skolerne bruger ressourcer på vejledning af eleverne om valg af videregående uddannelse og erhverv.	Bør drøftes mellem skolerne og Studievalg. Rolle- og ansvarsfordeling bør i øvrigt tages op, jf. afsnit 2.3
Der er steder hvor tilstrømningen til den individuelle vejledning er lav.	Tilstrømningen hænger sammen med annoncering, henvisning og synlighed. Se ovenfor.
Kollektiv vejledning	
Studievalgsarrangementer er for lidt tilpassede til elevernes situation, fx. elever på HHX eller i det almene gymnasium	Bør indgå i Studievalgs evaluering og handlingsplan
Mange Studievalgsvejledere kender ikke nok til de skoleformer, de vejleder elever fra – giver problemer i forhold til vejledningssituationen.	Bør indgå i Studievalgs evaluering og handlingsplan
Placering af arrangementer er forkert.	Planlægning af årets aktiviteter bør ske inden skoleårets start, således at skolerne og Studievalg får de bedste betingelser.
Skal arrangementer placeres inden for eller uden for skemaet. Inden for eller uden for skoletiden.	Ministeriet bør drøfte dette problem med Studievalgcentre og skolerne
Arrangementer på fremmed skole giver problemer med motivation, fremmøde, tilstedeværelsesregistrering,	Bør indgå i Studievalgs evaluering og handlingsplan, samt drøftes med skolerne ifm. næste årsplan.
Storm-afløseren opfattes som for dårlig	Bør indgå i Studievalgs evaluering og handlingsplan
Bekymrede over mulighederne for at gennemføre fraværsregistrering.	Bør drøftes mellem skolerne og Studievalg.
Skolerne bruger ressourcer på vejledning af eleverne om valg af videregående uddannelse og erhverv.	Rolle- og ansvarsfordeling bør tages op, jf. afsnit 2.3
For store hold giver for lidt udbytte for den enkelte og for lidt tid til spørgsmål, og dermed et større behov for individuel opfølgning.	Bør indgå i Studievalgs evaluering og handlingsplan
En vejleder udefra mindsker elevernes motivation for at være nærværende, og deres lyst til at stille uddybende og opfølgende spørgsmål, og dermed udbyttet af den kollektive vejledning.	Bør indgå i Studievalgs evaluering og handlingsplan
Studievalg spiller ikke en stor nok rolle i forbindelse med at koordinere vejledningsinitiativer, som åbent hus, praktikophold på videregående uddannelser mv.	Bør drøftes mellem skolerne og Studievalg.
Praktiske foranstaltninger	
Manglende klarhed over hvem der er ansvarlig for hvad – skolerne mener det praktiske ligger hos Studievalg:	Bør drøftes mellem skolerne og Studievalg.
Hvem bestemmer placering på konkret dag?	Der bør sikres helt klar gensidig forståelse af rollefordelingen, evt. gennem skriftlige aftaler eller ydelsesbeskrivelser. Ministeriet bør følge op på, om aftalerne indgås og fungerer tilfredsstillende, og i påkommende tilfælde overveje at udarbejde regler, jf. afsnit 2.3.2
Hvem koordinerer Information af lærere og aflysning af undervisning?	
Hvem laver annoncering og information til elever?	
Hvem står for opstilling og oprydning, kontrol af udstyr?	
Skolen har ikke lokaler, udstyr, der svarer til Studievalgs ønsker.	
Skal Studievalgscentret kontakte hver enkelt funktion på skolen (vejleder, inspektør, pedel, sekretær, rektor) eller koordinerer en person på skolen skolens opgaver i denne forbindelse?	
Hvem skal stå for (og betale for) transport, når der er vejledningsarrangementer uden for egen skole ?	
Skal Studievalg sørge for at arrangere virksomhedsbesøg eller besøg på videregående uddannelser.	
Hvem skal sørge for distribution af materiale, opslag osv., herunder KOT-hæftet.	
Vedligeholdelse af den materialesamling om videregående uddannelse, skolerne har opbygget.	

Problemområder	Løsningsforslag
UG.dk	
UG.dk fungerer ikke som kanal for annoncering om arrangementer mv.	Bør indgå i Studievalgs evaluering og handlingsplan
Studievalg gør ikke nok ud af at promovere UG.dk. Skolerne påtager sig at introducere UG til eleverne.	Bør indgå i Studievalgs evaluering og handlingsplan

Bilag 1. Undersøgelsens tilrettelæggelse

Bilag 1.1 Baggrund

Undervisningsministeriet etablerede pr. 1. august 2004 som led i vejledningsreformen syv regionale Studievalgcentre til vejledning om valg af videregående uddannelse og erhverv. Studievalgcentrene skal bl.a. varetage den såkaldte *overgangsvejledning* af unge i de studieforberevende gymnasiale uddannelser. I denne forbindelse skal Studievalgcentrene samarbejde med den relevante ungdomsuddannelsesinstitution (gymnasium, erhvervsskole mv.)

Aftalerne med Studievalgcentrene blev indgået efter forhandlinger om arbejdsplan m.v. (koncept) for hvert center på grundlag af det pågældende konsortiums tilbud. Der er således i princippet tale om syv individuelle aftaler om løsning af opgaven, og opgaven er da også grebet delvist forskelligt an i hver af de syv regioner.

Undervisningsministeriet har nu ønsket at foretage en stikprøvevis opfølgning på hvordan samarbejdet mellem skolerne og Studievalgcentrene fungerer.

Undersøgelsen drejer sig specielt om samarbejdet omkring vejledning rettet mod elever i de studieforberevende gymnasiale uddannelser. Undersøgelsen skal dels give et generelt overblik over hvordan samarbejdet vurderes af parterne, dels af-dække og beskrive evt. konkrete problemer, der måtte være i samarbejdet, så der kan tages initiativer til deres løsning.

Bilag 1.2 Undersøgelse

Devoteam Fischer & Lorenz har gennemført undersøgelsen for Undervisningsministeriet.

For at give et generelt billede af samarbejdet mellem centre og skoler er i hver region tilfældigt udvalgt et antal skoler blandt alle ungdomsuddannelsesinstitutioner med gymnasiale uddannelser. Herudover er i undersøgelsen medtaget et antal skoler, hvor ministeriet var orienteret om, at der på et tidspunkt undervejs i forløbet har været problemer i samarbejdet mellem skole og center. Der blev i alt udvalgt 36 skoler, hvoraf én ikke ønskede at deltage.

Undersøgelsen er gennemført ved telefoninterviews med en leder (rektor, direktør, afdelingsleder el.lign.) og en studievejleder fra hver af de udvalgte skoler. I alt 68

personer fra 35 skoler. Der er også gennemført telefoninterviews med lederne af hvert af de syv Studievalgcentre.

Bilag 2 rummer lister over de udvalgte skoler og interviewpersoner.

Telefoninterviewene med skolerne er hovedsageligt gennemført i perioden 27. januar 2005 til 10. februar 2005, og interviewene med centerlederne er gennemført i perioden 23. februar 2005 til 1. marts 2005.

Det bemærkes, at Studievalgcentrene begyndte deres virksomhed pr. 1. august 2004, og derfor på undersøgelsestidspunktet kun har været i funktion i et halvt år.

Bilag 1.3 Sigte og metode

Undersøgelsens sigte er at belyse samarbejdet mellem skolerne og Studievalgcentrene ved at undersøge, hvordan samarbejdet vurderes af parterne.

En undersøgelse baseret på stikprøver og interviews kan ikke give en objektiv beskrivelse af, hvordan samarbejdet fungerer. Derfor er undersøgelsen lag an på at kortlægge parternes vurdering af samarbejdet.

Skolernes vurdering af samarbejdet med Studievalgcentrene er søgt belyst gennem interviewene ved at bede skolerne dels udtrykke deres *tilfredshed* med samarbejdet, dels beskrive deres oplevelse af samarbejdet.

Om brugen af *tilfredshed* som indikator for vurderingen af samarbejdet skal bemærkes:

1. Tilfredsheden afspejler interviewpersonens individuelle opfattelse. Vi har ikke konfronteret parterne med hinandens oplevelser, og der er ikke sket "udredning" af hvad der faktisk er foregået.
2. Tilfredshed afhænger dels af personens forventninger og dels af det samarbejde, der faktisk har været. Forskellige personer kan derfor have forskellig tilfredshed med forhold, der er objektivt ens. Tilfredsheden afspejler således også, i hvilket omfang, der er sket en forventningsafstemning.
3. Tilfredshed er ikke en konstant størrelse. Den kan variere over tid, også uafhængigt af udvikling i samarbejdet.

Tilfredshed er imidlertid en udmærket indikator for, hvordan de pågældende *vurderer* samarbejdet, når den suppleres med mere detaljerede oplysninger om, hvilke oplevelser, der har ført frem til graden af tilfredshed.

Det skal understreges, at sigtet med undersøgelsen ikke er at vurdere kvaliteten af Studievalgs ydelser, eller for så vidt tilfredsheden hos skolerne der med.

Skolernes tilfredshed med samarbejdet er imidlertid svært at adskille fra deres vurdering af de vejledningsydelser, samarbejdet handler om. I denne undersøgelse bliver Studievalgcentret til en vis grad målt op imod skolens forventninger og forestillinger om, hvordan vejledningsreformen burde udmøntes. I et vist omfang afspejler tilfredsheden således tillige enighed eller uenighed med Studievalgs initiativer og tilbud. I et vist omfang afspejler tilfredsheden endda interviewpersonens tilfredshed med de vilkår, som reformen stiller op for Studievalg, skolerne, studievejlederne og eleverne.

Vi har forsøgt at imødegå denne forskydning af måleobjektet ved at strukturere interviewene således, at vi først spurgte til tilfredsheden med de konkrete ydelser (og her kunne drøfte tilfredsheden med resultatet), for dernæst at spørge til tilfredsheden med *samarbejdet* omkring disse ydelser og med Studievalg generelt.

Vi har oplevet, at interviewpersonerne i vidt omfang har været opmærksomme på risikoen for sammenblanding af vurderingen af reformen og vurderingen af samarbejdet med Studievalgcentre om dens realisering. Derfor mener vi, at vi har kunne redegøre på dækkende vis for skolernes vurdering af samarbejdet.

Om undersøgelsesmetoden skal i øvrigt bemærkes, at antallet af skoler og interviewede i hver region er så lille, at undersøgelsen ikke kan være statistisk repræsentativ. Det skal endvidere understreges, at da udvælgelsen af skoler overrepræsenterer skoler, der har oplevet problemer, vil undersøgelsen formentlig på tilsvarende vis overekspone evt. problemer i samarbejdet.

Bilag 2. Udvalgelse af skoler og interviewpersoner

Bilag 2.1 Udvalgelse af skoler til undersøgelsen

Som omtalt i Bilag 1.2 er der udvalgt i alt 36 skoler som stikprøve til undersøgelsen:

1. For at give et generelt billede af samarbejdet mellem centre og skoler er der i hver region tilfældigt udvalgt ca. 10 % af skolerne blandt alle ungdomsuddannelsesinstitutioner med gymnasiale uddannelser (Almene gymnasier og HF, handelsskoler med HHX og tekniske skoler med HTX). Antallet af skoler i regionerne fremgår af Tabel 13 nedenfor. (Hvor flere skoler hører under samme juridiske enhed, er de betragtet som én skole.)
2. Herudover er der i undersøgelsen medtaget et antal skoler, hvor ministeriet var orienteret om, at der på et tidspunkt undervejs i forløbet har været problemer i samarbejdet mellem skole og center.

Denne måde at sammensætte stikprøven på skulle sikre, at allerede kendte problemer kommer med i undersøgelsen, men giver formentlig samarbejdsproblemer en relativt større vægt end i en helt tilfældig stikprøve.

Tabel 13 nedenfor viser antallet af skoler med gymnasiale uddannelser, hhv. fordelt på amter m.v. og på Studievalgsregioner. Tabellen viser samtidigt antallet af elever i de gymnasiale uddannelser i 2002. De udvalgte skoler i hver region fremgår af Tabel 14 nedenfor.

Lemvig Gymnasium meddelte ved vores henvendelse, at de ikke ønskede at deltage i undersøgelsen. I alt 35 skoler er således indgået i undersøgelsen.

Tabel 13 - Antal gymnasiale skoler og elever på regioner

Region	Amter m.v.	Antal gymn. uddannelsesinst. 1)			Udvalgt antal skoler			Elever i gymn. udd. 2)		
		Alm. Gymn.	Erhv. gymn.	I alt inst.	Alm. gymn.	Erhv. gymn.	I alt			
1	Nordjylland	Nordjylland	14	5	19	2	1	3	9.518	
2	Midt- og Vestjylland	Ringkøbing	9	10	19					
		Viborg	6	4	10					
		I alt	15	14	29	2	2	4	11.040	
3	Østjylland	Århus	16	18	34	2	2	4	12.325	
4	Syddjylland	Sønderjylland	7	8	15					
		Ribe	6	6	12					
		Vejle	10	7	17					
		I alt	23	21	44	2	2	4	16.472	
5	Fyn	Fyn	12	11	23	1	1	2	8.142	
6	Sjælland	Roskilde	6	4	10					
		Vestsjælland	7	9	16					
		Storstrøm	6	5	11					
		I alt	19	18	37	4	4	8	14.410	
7	København	Storkøbenhavn	38	14	52					
		Frederiksborg	12	3	15					
		Bornholm	1	3	4					
		I alt	51	20	71	8	2	10	26.936	
I alt				150	107	257	21	14	35	98.843

1) Kilde: Uddannelse på kryds og tværs, 2004

2) Kilde: UVM - Elevtal fordelt på uddannelse, alder, køn og institution (2002)

Tabel 14 - Udvalgte skoler pr. region

Institutioner pr. region	
Nordjylland	Sjælland
Brønderslev Gymnasium og HF	CEUS
Frederikshavn Handelsskole	EUC Nordvestsjælland
Nørresundby Gymnasium og HF Kursus	EUC Sjælland
Midt- og Vestjylland	Greve Gymnasium
Det Kristne Gymnasium	Handelsskolen Sjælland Syd
Lemvig Gymnasium	Høng Gymnasium og HF-Kursus
Nordvestjysk Uddannelsescenter	Kalundborg Gymnasium og HF-Kursus
Skive Handelsskole	Odsherreds Gymnasium
Viborg Amtsgymnasium og HF	
Østjylland	København
Djurslands Erhvervsskoler	Allerød Gymnasium
Handelsskolen i Randers	Bornholms Erhvervsskole
Langkær Gymnasium og HF	Borupgaard Amtsgymnasium
Risskov Amtsgymnasium	Espergærde Gymnasium og HF
Syddjylland	Frederiksberg Gymnasium
Fredericia-Middelfart Tekniske Skole	Gl. Hellerup Gymnasium
Rødkilde Amtsgymnasium	Helsingør Gymnasium
Vejen Handelsskole	Høje-Taastrup Amtsgymnasium
Aabenraa Gymnasium og HF	Københavns Tekniske Skole
Fyn	Rysensteen Gymnasium
Vestfyns Gymnasium	Københavns Tekniske Skole
Vestfyns Handelsskole	Rysensteen Gymnasium

Bilag 2.2 Interviews med ledere og studievejledere ved skolerne

Devoteam Fischer & Lorenz har pr. e-post rettet henvendelse til udvalgte skoler, og bedt om at få udpeget en studievejleder til interview, samt om en aftale med skolens leder. I visse tilfælde ønskede skolen at vi talte med en afdelingsleder el.lign. i stedet for skolens rektor/direktør. Det således er skolen, der har bestemt hvilke personer, vi har talt med. Også i de tilfælde, hvor skolen omfatter flere skoler/afdelinger, fx. både HHX og HTX eller flere geografiske placeringer, har vi ladet skolens udpegning af personer være gældende.

I alt er talt med 68 personer på 35 skoler. En skole ønskede kun at deltage med studievejlederen, og på en skole valgte vi ikke at tale med studievejlederen, fordi denne er den samme person, som er delvist frikøbt til at være Studievalgs vejleder på Bornholm. Tabel 15 nedenfor viser de deltagende interviewpersoner for hver skole med angivelse af deres rolle som leder eller studievejleder.

Tabel 15 - Interviewpersoner pr. region, pr. institution - rolle og navn

Interviewpersoner pr. region, pr. institution - rolle og navn		
Nordjylland		
Brønderslev Gymnasium og HF	Leder	Egon Jensen
Brønderslev Gymnasium og HF	Studievejleder	Olaf Herring
Frederikshavn Handelsskole	Leder	Svend Kobberup
Frederikshavn Handelsskole	Studievejleder	Jens Drejer Jacobsen
Nørresundby Gymnasium og HF Kursus	Leder	Søren Hindsholm
Nørresundby Gymnasium og HF Kursus	Studievejleder	Lisa Bendsen
Midt- og Vestjylland		
Det Kristne Gymnasium	Studievejleder	Kjeld Pedersen
Det Kristne Gymnasium	Leder	Karsten Hauge Mortensen
Nordvestjysk Uddannelsescenter *)	Studievejleder	Morten Thomsen
Skive Handelsskole	Leder	Henrik Neve
Skive Handelsskole	Studievejleder	Susanne Balsner
Viborg Amtsgymnasium og HF	Studievejleder	Ole Peter Ringgaard
Viborg Amtsgymnasium og HF	Leder	Lone Eibye Mikkelsen
Østjylland		
Djurslands Erhvervsskoler	Leder	Lars Ry Jørgensen
Djurslands Erhvervsskoler	Studievejleder	Jens Ditlev Hansen
Handelsskolen i Randers	Leder	Ulrik Husum
Handelsskolen i Randers	Studievejleder	Else Marie Svanholm
Langkær Gymnasium og HF	Leder	Anders Østergaard
Langkær Gymnasium og HF	Studievejleder	Victor Kjærulf
Risskov Amtsgymnasium	Leder	Birthe Balleby
Risskov Amtsgymnasium	Studievejleder	Kirsten Bach
Sydjylland		
Fredericia-Middelfart Tekniske Skole	Leder	Peder Mogensen
Fredericia-Middelfart Tekniske Skole	Studievejleder	Marianne Thomsen
Rødkilde Amtsgymnasium	Leder	Hans Erik Duschek-Hansen
Rødkilde Amtsgymnasium	Studievejleder	Hans Hovgaard
Vejen Handelsskole	Leder	Hans Brun Hansen
Vejen Handelsskole	Studievejleder	Dorthe Lauridsen
Aabenraa Gymnasium og HF	Leder	Ole Daneved
Aabenraa Gymnasium og HF	Studievejleder	Vibeke Kersting
Fyn		
Vestfyns Gymnasium	Leder	Kaj Nørholm
Vestfyns Gymnasium	Studievejleder	Jette Birk
Vestfyns Handelsskole	Leder	Karsten Edal
Vestfyns Handelsskole	Studievejleder	Ole Aabroe Hansen

Interviewpersoner pr. region, pr. institution - rolle og navn		
Sjælland		
CEUS	Leder	Per Skovgaard Andersen
CEUS	Studievejleder	Helle Holst
EUC Nordvestsjælland	Leder	Lars Halberg
EUC Nordvestsjælland	Studievejleder	Pia Rosbæk
EUC Sjælland	Studievejleder	Lillian Lavigne
EUC Sjælland	Leder	Michael Clausen
Greve Gymnasium	Leder	Karl-Henrik Jørgensen
Greve Gymnasium	Studievejleder	Lisa Fuglheim
Handelsskolen Sjælland Syd	Studievejleder	Annette Garne
Handelsskolen Sjælland Syd	Leder	Ann Descroix
Høng Gymnasium og HF-Kursus	Leder	Birger Jensen
Høng Gymnasium og HF-Kursus	Studievejleder	Finn Sønderstrup
Kalundborg Gymnasium og HF-Kursus	Leder	Niels Uglebjerg
Kalundborg Gymnasium og HF-Kursus	Studievejleder	Kurt Poulsen
Odsherreds Gymnasium	Leder	Aksel Goth
Odsherreds Gymnasium	Studievejleder	Anker Poulsen
København		
Allerød Gymnasium	Studievejleder	Cosmus Bræstrup
Allerød Gymnasium	Leder	Kirsten Schiellerup
Bornholms Erhvervsskole **)	Leder	Lene Vestervang Olsen
Borupgaard Amtsgymnasium	Leder	Allan Kjær Andersen
Borupgaard Amtsgymnasium	Studievejleder	Gitte Ahlstrand
Espergærde Gymnasium og HF	Leder	Jens Per Nielsen
Espergærde Gymnasium og HF	Studievejleder	Suzanne Gudbjerg-Hansen
Frederiksberg Gymnasium	Leder	Jannik Johansen
Frederiksberg Gymnasium	Studievejleder	Jens Thomsen
Gl. Hellerup Gymnasium	Studievejleder	Helle Frahm
Gl. Hellerup Gymnasium	Leder	Louise Hastrup
Helsingør Gymnasium	Leder	Carl P.Knudsen
Helsingør Gymnasium	Studievejleder	Tom Sinding
Høje-Taastrup Amtsgymnasium	Leder	Mogens Andersen
Høje-Taastrup Amtsgymnasium	Studievejleder	Steen Lykke Jensen
Københavns Tekniske Skole	Studievejleder	Flemming Thomsen
Københavns Tekniske Skole	Leder	Hanne Eriksen
Rysensteen Gymnasium	Leder	Gitte Harding Transbøl
Rysensteen Gymnasium	Studievejleder	Marita Johannesen
*) Nordvestjysk Uddannelsescenter ønskede kun at deltage med studievejlederen		
**) Ved Bornholms Erhvervsskole er studievejlederen ikke interviewet, da vedkommende er delvist frikøbt til at være vejleder for Studievalg København på Bornholm.		

Telefoninterviewene med skolerne er gennemført i perioden 27. januar 2005 til 10. februar 2005. Et enkelt interview er gennemført 25. februar 2005.

Bilag 2.3 Interviews med ledere af Studievalg

Som led i undersøgelsen er tillige talt med lederne af de syv Studievalgcentre, jf. Tabel 16 nedenfor.

Tabel 16 - Studievalgcenter og leder

Studievalgcenter	Centerleder
Studievalg Syddjylland	Kirsten Larsen
Studievalg Nordjylland	Martin Røvs Hansen
Studievalg Midt- og Vestjylland	Karen Raunkjær
Studievalg Østjylland	Viggo Munk
Studievalg Fyn	Peter Præstgaard
Studievalg Sjælland	Henrik Søeberg
Studievalg København	Torben Lier Theilgaard

Telefoninterviewene med centerlederne er gennemført i perioden 23. februar 2005 til 1. marts 2005.

Bilag 3. Vejledningsstatistik

Undervisningsministeriet har indsamlet nedenstående statistik for de Studievalg-centrenes vejledningsaktiviteter i perioden 1. august 2004 til 31. januar 2005.

Tabel 17 - Statistik over vejledningsaktiviteter i regionerne (august 2005-januar 2005)

Vejledningsaktiviteter	København	Sjælland	Fyn	Sydjylland	Østjylland	Midt/Vest	Nordjylland	Hele landet
<i>Personlig vejledning</i>								
Unge i ungdomsuddannelse	1.169	995	150	1.529	649	993	627	6.112
Unge og voksne udenfor ungdomsuddannelse	2.406	164	403	508	2.351	328	538	6.698
Heraf unge og voksne med særlige behov	402	42	105	62	97	48	8	764
<i>Telefonisk vejledning</i>								
Unge i ungdomsuddannelse	249	45	163	344	212	145	30	1.188
Unge og voksne udenfor ungdomsuddannelse	2.126	154	520	573	1.288	120	350	5.131
Heraf unge og voksne med særlige behov	90	2	66	25	13	10	4	210
<i>Skriftlig vejledning</i>								
Unge i ungdomsuddannelse	95	92	26	422	172	107	46	960
Unge og voksne udenfor ungdomsuddannelse	193	50	53	155	213	67	169	900
Heraf unge og voksne med særlige behov	41	1	4	11	4	6	0	67
Heraf unge og voksne med særlige behov i alt	533	45	175	98	114	64	12	1.041
Anden personlig kontakt	0	1	11	44	0	65	0	121
<i>Personlige vejlednings aktiviteter i alt</i>	<i>6.238</i>	<i>1.500</i>	<i>1.315</i>	<i>3.531</i>	<i>4.885</i>	<i>1.760</i>	<i>1.760</i>	<i>20.989</i>
Antal gruppe- eller info-arrangementer med unge i ungdomsuddannelse	443	296	31	226	453	184	213	1.846
Antal DELTAGERE/INDBUDTE i gruppe- eller info-arrangementer med unge i ungdomsuddannelse	43.036	20.554	9.233	25.328	22.093	12.549	16.000	148.793
Antal gruppe- eller info-arrangementer med unge eller voksne uden for ungdomsuddannelse	1	2	1	16	6	16	0	42
Antal DELTAGERE i gruppe- eller info-arrangementer med unge eller voksne uden for ungdomsuddannelse	160	100	70	110	134	1.437	0	2.011
Antal virksomhedsbesøg med vejledningssøgende	0	0	0	0	0	0	0	0
Antal DELTAGERE i virksomhedsbesøg med vejledningssøgende	0	0	0	0	0	0	0	0
Antal brobygningsaktiviteter	0	4	0	10	0	54	0	68
Antal DELTAGERE i brobygningsaktiviteter	0	29	0	10	0	255	0	294

Der foreligger ikke umiddelbart oplysninger om søgningen til Studievalgs vejledning fra de enkelte skoler. Vi har i forbindelse med denne undersøgelse fået oplysninger fra Studievalg København og Studievalg Nordjylland.

Tabel 18 nedenfor viser antallet af vejledningssamtaler gennemført af Studievalg København i det første halve år for elever ved de skoler, undersøgelsen her omfatter. Telefoniske og personlige henvendelser til vejledningsbutikken registreres ikke på skole, så antallet af henvendelser fra elever i skolerne kan være større end de viste tal.

Tabel 18 - Antal vejledningssamtaler med elever fra udvalgte skoler og i vejledningsbutikken, Studievalg København, aug. 2004-jan. 2005

Skole	Personlig *) henvendelse	Mail	Telefon	I alt
Københavns tekniske Skole	0	0		0
Borupgaard Amtsgymnasium	41	1		42
Allerød Gymnasium	4	1		5
Bornholms Erhvervsskole	20	4		24
Frederiksberg Gymnasium	9	1		10
Gl. Hellerup Gymnasium	27	2		29
Espergærde Gymnasium og HF	25	0		25
Høje-Taastrup Amtsgymnasium	3	0		3
Rysensteen Gymnasium	10	1		11
Helsingør Gymnasium	14	0		14
Vejledningsbutikken (alle ungdomsudd.)	1.169	95	249	1.264
*) Individuelle samtaler foregår på skolen i træffetiden, som er en gang pr måned				

Tabel 19 nedenfor viser på samme måde antallet af vejledningssamtaler gennemført med elever i de skoler i Nordjylland, som denne undersøgelse omfatter.

Tabel 19 - Antal vejledningssamtaler med elever fra udvalgte skoler, Studievalg Nordjylland, aug. 2004-januar 1005.

Arrangement	Fr.havn Handelsskole	Brønderslev Gymnasium & HF	Nørresundby Gymnasium & HF
Individuel opsamling vedr. uddannelsesvalg, september	3	5	Aflyst, ingen tilmeldte
Opsamling efter Studie- og erhvervstræf	15	20	8
Individuel efter KOT/-optagelsesorientering	Ikke afholdt endnu	5 (kun 2.HF, 3.g ikke afholdt endnu)	5 (kun 2.HF, 3.g ikke afholdt endnu)
Vejledningen foregår i tilknytning til et arrangement på skolen			

Bilag 4. Spørgeguide til interviews med skolerne

Spm. nr.	Spørgsmål
Introduktion (udeladt her)	
Kollektiv vejledning	
1.1	1. Emnekreds: Introduktion til vejledningssystemet, dvs. om hvem der vejleder, hvor man finder dem, og om fx. ug.dk. Hvem har stået for vejledningen? Hvor er det foregået ? Er resultatet tilfredsstillende?
1.2	2. Emnekreds: Vejledning om sammenhængen mellem valg i uddannelsen og muligheder efter uddannelsen. Hvem har stået for vejledningen? Hvor er det foregået ? Er resultatet tilfredsstillende?
1.3	3. Emnekreds: Vejledning om arbejdsmarkedsforhold, erhvervs muligheder og uddannelses muligheder. Hvem har stået for vejledningen? Hvor er det foregået ? Er resultatet tilfredsstillende?
1.4	4. Emnekreds: Vejledning om ansøgningsprocedurer, optagelsesregler, kvoter etc. for de videregående uddannelser. Hvem har stået for vejledningen? Hvor er det foregået ? Er resultatet tilfredsstillende?
1.5	Der går noget tid for eleverne med at gå til vejledningsarrangementet. Er udbyttet tilfredsstillende i forhold til tiden? Burde der bruges mere tid på mere vejledning? Eller er der for meget vejledning/for mange aktiviteter?
1.6	Stiller I krav om fraværsregistrering ved kollektive arrangementer ? Ved individuel vejledning ? Er der problemer heri ?
1.7	Alt i alt, hvordan vil du så vurdere den kollektive vejledning? Får eleverne kollektivt den rigtige vejledning på det rigtige tidspunkt? Hvorfor/hvorfor ikke ?
Individuel vejledning	
2.1	Er der et tilfredsstillende tilbud til den ALMINDELIGE elev om adgang til individuel vejledning. (Træffetider på skolen, Individuel vejledning i tilslutning til kollektive arrangementer, Vejledercafe, træffetid/aftaler i Studievalgs lokaler etc.). Hvis ikke, så hvorfor ikke ? [Hvis skolen siger, de selv må tage sig af det, kryds af]
2.2	Loven fastsætter at vejledningen i særlig grad skal målrettes unge med SÆRLIGE BEHOV for vejledning. Er der tilfredsstillende tilbud til unge med særlige behov for vejledning. Er der unge/grupper af unge, som ikke får tilfredsstillende vejledning. Hvilke ? [Hvis svarepersoner siger, at skolen selv må tage sig af det, kryds af!]
2.3	Fungerer det tilfredsstillende med at få bragt de unge med særlige behov i kontakt med vejledningen (vejledningen ud til de unge/de unge ind til vejledningen)?. Hvem skaber kontakten/henviser eleven [flere svar, uddyb]?
2.5	Alt i alt, synes du, at tilbudet om individuel vejledning om videregående uddannelse og erhverv fungerer tilfredsstillende ?
Samarbejdet mellem skole og Studievalg	
3.1	Har der været afholdt aftale-/planlægnings- eller kontaktmøde mellem jer og Studievalg. Har du selv deltaget ? Er den en tilfredsstillende form for ramme om samarbejdet ?
3.2	Er jeres samarbejde blevet aftalt/drøftet på andre måder? Hvilke ? Er det en tilfredsstillende form for samarbejde?
3.3	Er der fundet en tilfredsstillende arbejdsdeling/samarbejdsform mellem skolens vejledere og Studievalg for så vidt angår selve vejledningen ? Hvis ikke, hvad er så ikke tilfredsstillende
3.4	Er der fundet en tilfredsstillende arbejdsdeling/samarbejdsform for så vidt angår praktiske forhold omkring arrangementer ? Hvis ikke, hvad er så ikke tilfredsstillende.
3.5	Har Studievalg faste tider, hvor de er tilstede på skolen ? Har de adgang til et vejledningslokale ? Fungerer ordningen tilfredsstillende ? Hvis ikke, hvorfor ikke ?
3.6	Har der været problemer i arbejdsdelingen/samarbejdet ? Hvad ? [Marker emner, noter så meget som muligt]
Fremadrettet samarbejde og dialog	

Spm. nr.	Spørgsmål
4.0	Nu noget om jeres mulighed for at påvirke Studievalgs koncept, planer, prioritering i fremtiden
4.1	Har Studievalg oprettet et regionalt dialogforum eller lignende, hvor man bl.a. kan drøfte generelle spørgsmål om Studievalgs vejledning ? Har du selv deltaget ? Har nogen fra skolen deltaget ? Fungerer denne form for samarbejde tilfredsstillende
4.2	Hvordan vurderer du samlet set jeres dialog med Studievalg, og jeres mulighed for at få indflydelse på deres handlinger, planer, indhold, indsats, kvalitet ? Gode og dårlige eksempler ? Hvordan påvirkes ?
Tilbud til vejledere	
5.1	Har Studievalg tilbudt skolens vejledere orientering om sine tilbud, om uddannelses- og erhvervsforhold eller andet ? Hvordan vurderer du dette tilbud ?
Opsamling	
6.1	Er der emner eller problemer, som vi ikke har berørt, som du gerne vil have med i besvarelsen. Hvilke ?
6.2	Hvor tilfredsstillende synes du alt i alt jeres SAMARBEJDE med Studievalg fungerer ?

Bilag 5. Oversigt over kategoriserede udsagn fra skolerne

Tabel 20 - Oversigt over kategoriserede udsagn fra interviews

J: Antal respondenter der udtaler sig i overensstemmelse med udsagnet. N: Antal resp. der udtaler sig med en modsat opfattelse.

V: Antal resp. som omtaler emnet, men hverken i.o. med eller mod udsagnet. Blank: Antal resp. som ikke har udtalt sig på en måde, der kan henføres under dette udsagn.

Udsagn	Region		Hele landet		Nordjyll.		MidtVest		Østjylland		Sydjyll.		Fyn		Sjælland		København			
	J	N	V	I alt	J	N	V	J	N	V	J	N	V	J	N	V	J	N	V	
1. Utilfreds med tilrettelæggelse, holdstørrelse o.l. ved kollektive arrangementer.	25	1	42	68	4	2	3	4	2	6	3	5	2	2	2	1	13	9	10	
2. Utilfreds med Storm-afløseren.	31		37	68	4	2	6	1	1	7		8	1	3	8		8	11	8	
3. Utilfreds med andre kollektive arrangementer.	21	10	136	68	3	1	2	3	1	2	2	4	2	5	1	4	2	14	9	1
4. Utilfreds med de kollektive vejledningsarrangementers placering i årsplanen.	20		48	68	1	5	5	2		8		8	2	2	2	14	10	9	9	
5. Problematisk, at den kollektive vejledning gennemføres af en fremmed vejleder.	10		58	68	2	4	1	6	3	5	2	6	4	4		16	2	17	17	
6. Problematisk at kollektive arrangementer afvikles på en anden skole.	8	1	59	68		6	3	4		8	3	5	4	4	1	15	1	1	17	
7. Uenighed/problemer med fraværsregistrering ved kollektive arrangementer.	6	11	51	68	3	3	2	5	1	2	5	4	4	4		16	3	2	14	
8. Studievejlg tilbyder for lidt kollektiv vejledning	17	8	43	68	2	4	4	3	3	2	3	5	3	1	4	12	3	1	15	
9. Tilfreds med samarbejdet med Studievejlgcenteret omkring kollektiv vejledning.	50	12	3	68	6	2	3	2	5	2	1	8	4	13	2	1	12	5	1	
10. De stærke elever kan ikke undvære den individuelle vejledning.	32		36	68	6	5	2	5	3	3	8		4	1	15	7	12		12	
11. Den individuelle vejledning er ringere end hidtil.	28		139	68	3	3	3	4	5	1	2	4	1	3	3	13	9	10	10	
12. Studievejlgstildeværelse på skolen er utilstrækkelig.	43		25	68	5	1	7		5	3	4	4	2	2	9	7	11	8	8	
13. Studievejlg skal være mere synlige på skolen.	23	1	44	68	2	1	3	2	5	4	4	3	5	4	4	12	8	11	11	
14. Problematisk, at den individuelle vejledning gennemføres af en vejleder udefra.	30		38	68	4	2	4	3	3	5	4	4	2	2	5	11	8	11	11	
15. Skolen mener, at UG.dk opfylder(ja)/ikke opfylder(nej) den tiltænkte rolle mht. information.	7	1	60	68	1	4	7	2	6	2	6	2	6	4	1	15	1	18	18	
16. Eleverne benytter ikke Studievejlgstilbud så meget som de hidtil har benyttet skolens eget tilbud.	22		46	68	1	5	1	6	5	3	4	4	4	4	2	14	9	10	10	
17. Studievejlg er ikke tilstrækkeligt tilgængelige uden for skolen (kontor i byen, telefon og mail).	8		60	68	1	5	2	5	1	7	8	1	8	1	3	1	15	2	17	
18. Studievejlg burde ikke undlade udslusningssamtaler.	7		61	68		6	7	1	7	7	8	1	3	1	15	4	15		15	
19. Den individuelle vejledningsindsats bør fordeles anderledes over året.	5		63	68		6	1	6	1	7	8		4	3	13		19		19	
20. Skolen oplever, at Studievejlg har et tilbud til elever med særlige behov.	8	54	4	2	68	2	3	1	7	6	2	3	5	4	3	13	16	1	2	
21. Elever med særlige behov søger Studievejlg i et tilfredsstillende omfang.	17	41	5	5	68	1	4	1	1	5	2	3	4	1	6	8	1	1	2	
22. Studievejlg burde gøre mere for at nå ud til elever med særlige behov.	18	1	49	68	2	4	2	5	3	1	4	2	6	4	4	12	5	14	14	
23. Samarbejdet om individuelle vejledning fra Studievejlg er tilfredsstillende.	34	28	4	2	68	2	4	2	5	2	3	2	1	1	2	1	14	2	1	
24. Skolen er nødt til selv at give vejledning om valg af videregående uddannelse og erhverv	59	5	2	2	68	6	7	8				7	1	3	1	12	2	2	1	

Udsagn	Region		Hele landet		Nordjyll.		Midt/Vest		Østjylland		Sydjyll.		Fyn		Sjælland		København						
	J	N	J	N	J	N	J	N	J	N	J	N	J	N	J	N	J	N					
25. Skolen giver udtryk for, at det er i skolens interesse at supplere den individuelle vejledning.	2	66	68	1	5	7	8	8	15	4	1	15	19										
26. Der er overgangs/fortættelsesvejledningssmer som Studievalg ikke dækker	6	62	68	1	5	7	1	7	2	6	4	1	15	18									
27. Det årlige planlægningsmøde er en tilfredsstillende ramme om samarbejdet.	59	7	1	68	6	5	2	8	4	8	4	15	1	13	4	1	1						
28. Tilfreds med arbejdsdelingen omkring den praktiske afvikling af arrangementer.	39	26	3	68	4	2	1	6	5	3	5	2	1	3	1	9	8	2					
29. Haft problemer med at finde lokaler og faciliteter der opfylder Studievalgcenterets ønsker.	7	1	60	68	2	1	3	7	8	2	6	4	1	15	2	17							
30. Problemer med distributionen af materialer, opslag etc.	14	54	68		6	2	5	1	7	2	6	4	1	15	8	11							
31. UG.dk opfylder ikke den tiltænkte rolle omkring arrangementer.	5	63	68		6	7	3	5	8	8	4	16	2	17									
32. Problemer med det praktiske arrangement omkring Studievalgs tilstedeværelse.	11	4	53	68	1	1	4	1	6	3	2	3	1	6	4	3	13	2	17				
33. Angiver, at reformen har givet mere praktisk arbejde end forventet.	16	52	68	3	3	1	6	3	5	1	7	4	3	13	5	14							
34. Fremhæver at Studievalgs vejledere er(ja)/ikke er(nej) fuldt kompetente og professionelle	14	12	42	68	2	2	2	7	1	2	5	2	6	1	3	4	4	8	11				
35. For ringe kendskab til elevernes situation (skoleform, målgruppe)	8	60	68		6	1	6	2	6	1	7	1	3	16	3	16							
36. Planlægningen er sket for sent	3	65	68		6	2	5	8	8	8	4	16	1	18									
37. Problemer med den konkrete indpasning af arrangementer i skemaet	5	63	68		6	1	6	1	7	8	4	1	15	2	17								
38. Studievalg har(ja)/har ikke(nej) opfyldt de forpligtelser, de har påtaget sig.	3	5	60	68	1	5	7	2	6	8	1	3	1	3	12	19							
39. Det løbende samarbejde har været tilfredsstillende	52	14	1	68	5	1	6	1	6	2	6	2	3	1	13	3	13	5	1				
40. De oplevede vanskeligheder er hovedsageligt begyndervanskeligheder.	9	59	68	1	5	1	6	2	6	8	1	3	16	4	15								
41. Fremhæver at Studievalg er(ja)/ikke er(nej) lydhøre og fleksible.	11	11	46	68	1	5	2	5	1	1	6	1	7	4	5	7	2	5	12				
42. Fremhæver, at Studievalg gør hvad de kan på de givne præmisser (organisationen).	4	1	63	68	1	5	7	1	7	8	2	2	1	15	19								
43. Fremhæver, at samarbejdet med den konkrete vejleder har(ja)/ikke har(nej) været tilfredsstillende	22	4	42	68	1	5	1	6	3	5	8	1	3	7	3	6	9	1	9				
44. Resp. synes ikke at have overblik over den overordnede samarbejdsstruktur	11	1	56	68		6	1	6	8	8	4	4	12	6	1	12							
45. Anfører, at den reelle påvirkningsmulighed er lille	33	4	31	68	2	2	4	3	3	5	4	1	3	2	8	10	1	8					
46. Der er en tilfredsstillende dialog om Studievalgs fremtidige planer og ydelser	42	17	6	3	68	5	1	7	5	1	2	4	4	3	1	11	3	2	7	9	1	2	
47. Ikke tilfreds med de tilbud Studievalg tilbyder vejlederne.	12	6	8	42	68	1	3	2	2	2	1	3	1	1	2	4	4	2	14	3	1	2	13
48. Reformen giver bedre vejledning.	1	67	68		6	7	8	8	4	16	1	18											
49. Reformen giver ringere vejledning.	24	44	68	2	4	1	6	2	6	2	6	2	9	8	11								
50. Studievalg er et godt supplement til hvad de selv tidligere har gennemført.	3	65	68		6	7	8	8	1	3	2	14	19										
51. Skolen har alt i alt været tilfreds med samarbejdet med Studievalgcentret	56	9	3	68	6	5	1	1	7	1	7	1	4	12	6	1							
52. Det er for tidligt at evaluere	7	61	68		6	7	8	1	7	3	1	2	14	1	18								